

VOORONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft de invoering van een regelgevend kader voor flexibele aansluitingsovereenkomsten

Samenvatting

Met dit voorontwerp van decreet wordt de gedeeltelijke omzetting van de Richtlijn (EU) 2024/1711 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juni 2024 tot wijziging van de richtlijnen (EU) 2018/2001 en (EU) 2019/944 inzake het verbeteren van de opzet van de elektriciteitsmarkt van de Unie beoogd.

Er wordt een decretaal kader gecreëerd voor flexibele aansluitingsovereenkomsten op het elektriciteitsdistributienet en het plaatselijk vervoersnet van elektriciteit.

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. ALGEMENE TOELICHTING

A. Situering

Beleidsdomein: Omgeving

Beleidsveld: Energie

Dit voorontwerp van decreet vormt de gedeeltelijke omzetting van de Richtlijn (EU) 2024/1711 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juni 2024 tot wijziging van de richtlijnen (EU) 2018/2001 en (EU) 2019/944 inzake het verbeteren van de opzet van de elektriciteitsmarkt van de Unie (hierna aangehaald als "Vijfde Elektriciteitsrichtlijn"), en in het bijzonder het artikel 6bis over flexibele aansluitingsovereenkomsten en de gedeeltelijke uitvoering van verordening (EU) 2024/1747 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juni 2024 tot wijziging van de Verordeningen (EU) 2019/942 en (EU) 2019/943 wat betreft het verbeteren van de opzet van de elektriciteitsmarkt van de Unie.

Deze richtlijn maakt deel uit van het "Green Deal Industrial Plan" dat op 1 februari 2023 door de Europese Commissie werd gepubliceerd. Dit plan beoogt het concurrentievermogen van de klimaatneutrale industrie in de EU te verbeteren en de transitie naar klimaatneutraliteit te versnellen.

De Vijfde Elektriciteitsrichtlijn werd gepubliceerd op 24 mei 2024 en hervormt de bestaande regels rond de EU elektriciteitsmarktwerking. De richtlijn heeft als doel om de ontwikkeling van hernieuwbare energie te bevorderen, consumenten beter te beschermen en het concurrentievermogen van de industrie te verbeteren. Het artikel 6bis moest door de lidstaten uiterlijk op 17 januari 2025 worden omgezet in de eigen regelgeving.

Met de omzetting van het artikel 6bis uit de vijfde elektriciteitsrichtlijn wordt een decretaal kader gecreëerd voor flexibele aansluitingsovereenkomsten op het elektriciteitsdistributienet en het plaatselijk vervoersnet van elektriciteit.

B. Inhoud

Met het voorontwerp van decreet wordt beoogd een decretaal kader te creëren voor flexibele aansluitingsovereenkomsten op het elektriciteitsdistributienet en het plaatselijk vervoernet van elektriciteit.

De netbeheerders staan voor een grote uitdaging wat het voorzien van voldoende netcapaciteit betreft. Uit de investeringsplannen van de netbeheerders blijkt dat er de komende jaren sterk zal geïnvesteerd worden in de elektriciteitsnetten. Deze grootschalige netinvesteringen zullen nodig zijn om de energietransitie te kunnen realiseren. Maar het uitvoeren van netinvesteringen vraagt veel inzet van financiële middelen, tijd en mankracht. Ondanks de vooropgestelde investeringsplannen dreigt o.a. de elektrificatie van de industrie en transport, verdere digitalisering van de samenleving en een grotere nood aan energieopslag, deze geplande netversterking echter voorbij te lopen, met risico's op netcongestie- en aansluitproblemen tot gevolg. Aangezien de doorlooptijd van netversterkingen – zeker op hoogspanningsniveau – doorgaans veel langer is dan die van industriële procesaanpassingen of residentiële elektrificatie, dreigt de capaciteitsvraag veel sneller toe te nemen dan het tempo waaraan de netbeheerders de capaciteit van hun net kunnen verhogen of uitbreiden. Daarbij zullen bijkomende maatregelen en flexibiliteitsoplossingen op verschillende niveaus essentieel zijn om ervoor te zorgen dat de energietransitie in afwachting van de geplande netinvesteringen niet vertraagd wordt.

Via de omzetting van de vierde elektriciteitsrichtlijn naar Vlaamse regelgeving (EMD-decreet en -besluit) werd er reeds een regelgevend kader gecreëerd voor de opzet voor de aankoop van flexibiliteitsdiensten onder de vorm van marktproducten en niet-marktgebaseerde oplossingen onder de vorm van gereserveerde en niet-gereserveerde technische flexibiliteit. Daarnaast zijn flexibele aansluitingsovereenkomsten een bijkomende flexibiliteitsoplossing voor de netbeheerders in het kader van beheer van netcapaciteit en congesties op hun net.

Het voorliggend aanvullend regelgevend kader (via de omzetting van de Vijfde Elektriciteitsrichtlijn) moet de elektriciteitsdistributienetbeheerder Fluvius en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit de mogelijkheid geven om flexibele aansluitingsovereenkomsten aan te bieden aan netgebruikers op hun net. Deze overeenkomsten kunnen gebruikt worden om sneller nieuwe aansluitingen of verhoging van de capaciteit van bestaande aansluitingen te voorzien in netgebieden met congestierisico's of beperkte netcapaciteit. In afwachting van het creëren van nieuwe netcapaciteit door middel van een netinvestering kunnen deze aansluiting of verhoging van de capaciteit van een bestaande aansluiting via een flexibele aansluitingsovereenkomst reeds worden gerealiseerd.

Het voorliggende decretaal kader biedt een duidelijke afbakening voor de toepassing van flexibele aansluitingsovereenkomsten. Daarbij kunnen deze overeenkomsten enkel gebruikt worden indien er aan een aantal voorwaarden is voldaan. Verder zijn transparantie en voorspelbaarheid voor netgebruikers, informatievoorziening voor de netgebruikers, rapportering naar de Vlaamse Nutsregulator en toezicht door de Vlaamse Nutsregulator binnen dit regelgevend kader essentieel.

Het regelgevend kader zal in verschillende stappen worden uitgewerkt. Met dit decreet wordt het regelgevend kader op het niveau van het Energiedecreet uitgewerkt. Op basis van het decretaale kader kunnen de Vlaamse Nutsregulator en de netbeheerders het kader voor flexibele aansluitingsovereenkomsten verder uitwerken in de toepasselijke technische reglementen en de technische regels voor processen bij de netbeheerders.

Beleidsmaatregelen en doelstelling

Het voorliggende voorontwerp van decreet geeft uitvoering aan de volgende doelstellingen die ook in de bovenstaande situering en inhoud werden toegelicht:

- Gedeeltelijke omzetting van de Richtlijn (EU) 2024/1711 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juni 2024 tot wijziging van de Richtlijnen (EU) 2018/2001 en (EU) 2019/944 inzake het verbeteren van de opzet van de elektriciteitsmarkt van de Unie.
- Gedeeltelijke uitvoering van verordening (EU) 2024/1747 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juni 2024 tot wijziging van de Verordeningen (EU) 2019/942 en (EU) 2019/943 wat betreft het verbeteren van de opzet van de elektriciteitsmarkt van de Unie.

Er worden verschillende maatregelen ingevoerd met betrekking tot netbeheer, elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit:

- invoeren van nieuwe taken, opgelegd aan de elektriciteitsdistributienetbeheerder en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit via artikel 4.1.6, §1. Netbeheerders moeten informatie publiceren onder de vorm van capaciteitskaarten over de huidige en toekomstige beschikbare netcapaciteit voor nieuwe aansluitingen en het verhogen van de capaciteit van bestaande aansluitingen op hun net binnen hun dekkingsgebied, moeten transparante en duidelijke informatie geven over de status en behandeling van de verzoeken tot aansluiting op het net aan de netgebruikers en moeten het mogelijk maken voor de aanvragers van een aansluiting en de netgebruikers om aanvragen voor netaansluitingen en de bijhorende documenten volledig digitaal in te kunnen dienen;
- netbeheerders moeten met betrekking tot marktproducten op regelmatige basis marktverzoeken voor marktgebaseerde flexibiliteit lanceren via artikel 4.1.17/4, §3;
- invoeren van een decretaal kader voor het aanbieden van flexibele aansluitingsovereenkomsten in functie van het beheer van lokale congestie via "onderafdeling V. Flexibele aansluitingsovereenkomsten", bestaande uit artikel 4.1.17/9 tot en met artikel 4.1.17/16;

Artikel 4.1.18 over de toegang tot het net wordt hervormd om het artikel te verduidelijken en verwarring te vermijden en rekening te houden met flexibiliteit

Er wordt de mogelijkheid geboden om een kader voor permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten in te voeren mocht dit noodzakelijk zijn via artikel 4.1.17/16.

Artikel 4.2.1, §2, punt 19° bepaalt dat de technische reglementen van de Vlaamse Nutsregulator de regels opgelegd in het kader van flexibele aansluitingsovereenkomsten aan de elektriciteitsnetbeheerders moeten bevatten.

Impactanalyse

1. Maatschappelijke impact

Het voorontwerp van decreet legt geen specifieke verplichtingen of rechten op aan welbepaalde doelgroepen en is van toepassing op alle netgebruikers aangesloten op het elektriciteitsdistributienet en het plaatselijk vervoernet van elektriciteit in Vlaanderen. Er is derhalve geen specifieke impact op jongeren.

Er wordt door dit voorontwerp van decreet geen negatieve impact verwacht op mensen die in armoede leven en meer specifiek in energiearmoede.

2. Impact op de grondrechten en het gelijkheidsbeginsel

Het voorontwerp van decreet heeft geen impact op de grondrechten of het gelijkheidsbeginsel.

3. Budgettaire impact

Het voorontwerp van decreet heeft geen directe impact op de begroting. Dit wordt bevestigd in het advies van de Inspectie van Financiën van 17 april 2025.

4. Bestuurlijke impact op de lokale en provinciale besturen en op Brussel

Het voorontwerp van decreet voorziet geen impact op de lokale of provinciale besturen. Dit wordt bevestigd in het advies van de Inspectie van Financiën van 17 april 2025. De regelgeving betreft een gewestaangelegenheid en is niet van toepassing op Brussel.

Implementatie

1. Bevoegdheidsdelegatie

In de volgende artikelen van het voorontwerp van decreet worden de bevoegdheden van de Vlaamse Nutsregulator uitgebreid of delegaties aan de Vlaamse Nutsregulator gegeven om verdere uitvoeringsmaatregelen te nemen:

- Artikel 5: De Vlaamse Nutsregulator kan bij het vastleggen van de regels inzake aansluiting op het net rekening houden met categorieën van netgebruikers, categorieën van gebruikers die aangesloten zijn op het plaatselijk vervoernet van elektriciteit of categorieën van aanvragers van een aansluiting op het net (artikel 4.1.13).
- Artikel 6: De Vlaamse Nutsregulator kan voor het lanceren van de marktvoorwaarden verdere regels vastleggen in de toepasselijke technische reglementen (artikel 4.1.17/4, §3).
- Artikel 8: De Vlaamse Nutsregulator houdt toezicht op de naleving door de elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit van de toepassingsvoorwaarden en principes van flexibele aansluitingsovereenkomst (artikel 4.1.17/9, §1, vierde lid), de Vlaamse Nutsregulator kan nadere regels bepalen met betrekking tot de rapportering over de geplande investeringen van de netbeheerders (artikel 4.1.17/9, §3, eerste lid), de Vlaamse Nutsregulator legt de standaard uitvoeringstermijnen van netinvesteringen en bijkomende regels hierover vast in de toepasselijke technische reglementen (artikel 4.1.17/9, §3, derde lid), De Vlaamse Nutsregulator kan nadere regels bepalen over het type installatie waarbij een flexibele aansluitingsovereenkomst kan toegepast worden (artikel 4.1.17/9, §4, tweede lid);
- Artikel 9: De Vlaamse Nutsregulator kan met betrekking tot het stroombeheersingssysteem nadere regels bepalen (artikel 4.1.17/10, §1, tweede lid), de Vlaamse Nutsregulator legt de toepassingsvoorwaarden en de limieten voor de toegestane modulatie in het vast vermogen bij de netgebruikers met een verbruiksinstallatie met telecontrole vast (artikel 4.1.17/10, §1, derde lid), de Vlaamse Nutsregulator bepaalt de nadere regels met betrekking tot de inhoud van de methodologie over de toepassing van flexibele aansluitingsovereenkomsten in de toepasselijke technische reglementen (artikel 4.1.17/10, §2, tweede lid) en keurt deze methodologie ingediend door de elektriciteitsdistributienetbeheerders en beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit goed (artikel 4.1.17/10, §2, derde lid);

- Artikel 10: De Vlaamse Nutsregulator bepaalt de nadere regels met betrekking tot de inhoud van het modelcontract voor flexibele aansluitingsovereenkomsten in de toepasselijke technische reglementen (artikel 4.1.17/11, tweede lid) en keurt de modelcontracten ingediend door de elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit goed (artikel 4.1.17/11, derde lid);
- Artikel 11: De Vlaamse Nutsregulator bepaalt de nadere regels met betrekking tot de inhoud van de methodologie over de capaciteitskaarten opgesteld door de elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit in de toepasselijke technische reglementen (artikel 4.1.17/12, tweede lid);
- Artikel 12: De Vlaamse Nutsregulator bepaalt de nadere voorwaarden van de rapporteringsplicht van de elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit in de toepasselijke technische reglementen en kan hiernaast ten allen tijde bijkomende informatie opvragen bij de netbeheerders met betrekking tot het aanbieden van flexibele aansluitingsovereenkomsten (artikel 4.1.17/13, derde lid);
- Artikel 13: De Vlaamse Nutsregulator kan de nadere regels bepalen waarbij de overschrijding van de ingeschatte looptijd de verantwoordelijkheid is van de netgebruikers en de gebruikers aangesloten op het plaatselijk vervoernet (artikel 4.1.17/14, §1, tweede lid), de Vlaamse Nutsregulator bepaalt de berekeningswijzen voor de compensatie voor modulaties bij flexibele aansluitingsovereenkomsten (artikel 4.1.17/14, §1, derde lid), de Vlaamse Nutsregulator legt de nettarieven vast die van toepassing zijn op zowel de vaste als de flexibele injectie- en afname bij flexibele aansluitingsovereenkomsten (artikel 4.1.17/14, §2), de Vlaamse Nutsregulator kan de nadere regels en voorwaarden van de impact op de perimeter van de evenwichtsverantwoordelijke bepalen in de toepasselijke technische reglementen (artikel 4.1.17/14, §3);
- Artikel 14: De Vlaamse Nutsregulator kan de nadere regels in de toepasselijke technische reglementen bepalen omtrent de voorwaarden en criteria wanneer een netbeheerder kan weigeren om een flexibele aansluitingsovereenkomst aan te bieden (artikel 4.1.17/15, eerste lid), de Vlaamse Nutsregulator is de beroepsinstantie voor de netgebruiker bij een geweigerde aansluitingsaanvraag (artikel 4.1.17/15, tweede lid);
- Artikel 15: De Vlaamse Nutsregulator kan voorzien in de mogelijkheid tot het afsluiten van een permanente flexibele aansluitingsovereenkomst in netgebieden waar de Vlaamse Nutsregulator van mening is dat de netinvestering niet de meeste efficiënte oplossing is en legt de voorwaarden en procedures voor de toepassing van deze permanente flexibele aansluitingsovereenkomst vast in de toepasselijke technische reglementen (artikel 4.1.17/16, §1, eerste lid), de Vlaamse Nutsregulator kan nadere regels vastleggen omtrent de tussentijdse evaluatie van de permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten door de netbeheerders (artikel 4.1.17/16, §1, tweede lid) en de Vlaamse Nutsregulator bepaalt de berekeningswijzen en de toepassingsvoorwaarden voor de compensatie bij een permanente flexibele aansluitingsovereenkomst (artikel 4.1.17/16, §2, derde lid);
- Artikel 16: De Vlaamse Nutsregulator kan in de toepasselijke technische reglementen bij het bepalen wie door de toegangsgerechtigden als toegangshouder op een toegangspunt aangeduid kan worden en het bepalen van de toepassingsvoorwaarden evenals de procedure voor de toegangshouder om toegang te verkrijgen tot het net rekening houden met categorieën van netgebruikers, categorieën van gebruikers die aangesloten zijn op het plaatselijk vervoernet van elektriciteit, categorieën van gebruikers die aangesloten zijn op het plaatselijk vervoernet van elektriciteit of categorieën van aanvragers van een aansluiting op het net (artikel 4.1.18, §1, tweede lid);

- Artikel 18: De Vlaamse Nutsregulator bepaalt de nadere regels met betrekking tot de methodologie over de afweging tussen de toepassing of aankoop van flexibiliteitsdiensten, in functie van het beheer van lokale congestie binnen hun eigen dekkingsgebied, en van permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten en een netinvestering in de toepasselijke technische reglementen (artikel 4.1.19/2, tweede lid) en keurt deze methodologie ingediend door de netbeheerders goed (artikel 4.1.19/2, derde lid).

2. Toezicht

Overeenkomstig artikel 6, 1°, n) van het decreet van 19 april 2024 over de operationalisering van een Vlaamse Nutsregulator vallen alle bepalingen van dit voorontwerp van decreet onder de toezichtsbevoegdheid van de Vlaamse Nutsregulator.

3. Inwerkingtreding

Er is geen specifieke inwerkingtredingsbepaling opgenomen in het voorontwerp van decreet. De algemene regel is aldus van toepassing. Dit wil zeggen dat deze artikelen tien dagen na publicatie in het Belgisch Staatsblad in werking treden.

C. Totstandkomingsprocedure

Tijdens de opmaak van dit voorontwerp van decreet werden verschillende bilaterale en multilaterale gesprekken gevoerd met o.a. de Vlaamse Nutsregulator, elektriciteitsdistributienetbeheerder Fluvius, Elia in zijn rol als beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit en transmissienetbeheerder en verschillende marktpartijen.

Na de eerste principiële goedkeuring van het voorontwerp van decreet voor de Vlaamse Regering op vrijdag 16 mei werden adviezen gevraagd aan de Vlaamse Nutsregulator (VNR), de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) en Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen (Minaraad). Verder werd het voorontwerp van decreet geconsulteerd bij de netbeheerders, verschillende marktpartijen en stakeholders via de Stroomgroep flexibiliteit.

1) Gezamenlijk advies van de sociaal-economische raad van vlaanderen (serv) en de milieu- en natuurrad van vlaanderen (minaraad)

De SERV en de Minaraad gaven op 19 juni hun gezamenlijk advies, dat gaat als bijlage 3. De raden geven in hun advies zes aanbevelingen mee.

De raden bevelen aan om in het kader voor flexibele aansluitingsovereenkomsten ook naar toekomstige congestie te kijken. Bij het definiëren van een congestiegebied wordt momenteel voornamelijk gekeken naar de bestaande capaciteit en/of congestie in dat gebied (artikel 1.1.3). Hierbij wordt rekening gehouden met de huidige gelijktijdige piekbelasting en de gecontracteerde capaciteit. De Minaraad en SERV bevelen aan ook de verwachte, toekomstige congestie mee in de definitie van congestiegebieden op te nemen. Dit is mogelijk door (korte) termijn netinvesteringen van netbeheerders en de verwachte evolutie van de vraag mee te rekenen. De Raden vragen evenwel om de methodologie te valideren met de stakeholders.

In de definitie van 'congestiegebied' zoals deze is opgenomen in het voorontwerp van decreet wordt er niet specifiek vermeld dat dit om bestaande of toekomstige netcapaciteit of bestaande of toekomstige netcongestie gaat. De definitie kan zowel bestaande als toekomstige situaties omvatten. Daarnaast

zullen de capaciteitskaarten die door de netbeheerders zullen worden uitgewerkt duidelijk maken welke congestiegebieden er geïdentificeerd worden en dit zowel voor de huidige situatie als toekomstige situaties. De aanbeveling van de raden om de definitie van congestiegebied aan te passen wordt niet gevolgd. De toelichting van definitie in de bijhorende memorie van toelichting zal wel verduidelijkt worden dat congestiegebieden zowel huidige als toekomstige situaties kunnen bevatten. Bij de opmaak van de methodologie voor de capaciteitskaarten dienen marktpartijen en stakeholder te worden geconsulteerd.

De raden bevelen aan om in het kader voor flexibele aansluitingsovereenkomsten ook flexibiliteit tussen bedrijven mogelijk te maken. Het is voor bedrijven moeilijk om een correcte inschatting te maken van de grootte van de nodige flexibele aansluiting(en). Daarnaast is meermaals een aanvraag voor flexibele aansluitingsovereenkomsten indienen, duurder dan in een keer (meer) capaciteit aan te vragen (dan nodig). Daarom vragen de Raden via deze regeling de mogelijkheid te voorzien dat bedrijven die over meer capaciteit beschikken dan ze uiteindelijk nodig hebben (bijvoorbeeld omwille van een overschatting of gewijzigde plannen), onderling die capaciteit zouden kunnen uitwisselen. De Raden vragen de Vlaamse Regering uit te werken hoe en tegen welke voorwaarden afnemers van het elektriciteitsnet hun gezamenlijke capaciteit kunnen poolen in het kader van rationeel netgebruik en het vermijden van congestie, mits respect voor het gelijkheidsbeginsel en het Europees recht. Die laatste oplossing zou volgens de Raden voorrang moeten krijgen op een flexibel aansluitcontract.

Het advies van de raden om ook flexibiliteit tussen bedrijven mogelijk te maken sluit aan bij de operationele doelstelling 4.2 van de Beleidsnota 2024-2029 Energie en Klimaat waarbij gesteld wordt dat er zal onderzocht worden welke innovatieve oplossingen kunnen gebruikt worden door netbeheerders, netgebruikers en of marktpartijen om de bestaande en toekomstige netcapaciteit optimaal en efficiënt te beheren. Dit kan bijvoorbeeld gaan over het collectief delen van een netaansluiting. Het advies van de raden gaat verder dan de implementatie van een regelgevend kader voor flexibele aansluitingsovereenkomsten en de bepalingen in de Vijfde Elektriciteitsrichtlijn. Daarbij is het in eerste instantie essentieel dat er een regelgevend kader voor flexibele aansluitingsovereenkomsten wordt uitgewerkt op verschillende niveaus (decreet, technische reglementen en door de netbeheerders). Naast het kader voor flexibele aansluitingsovereenkomsten zal het noodzakelijk zijn om nog andere oplossingen en maatregelen in het kader van de congestieproblematiek en congestiebeheer op verschillende niveaus uit te werken. Om dit te faciliteren werd er naar aanleiding van de communicatie van de netbeheerders over de congesties op hun netten binnen de Vlaamse Regering een ad-hoc werkgroep over congestiebeheer opgericht. Binnen deze werkgroep, waarin de beleidsvelden Energie, Economie en Omgeving en de netbeheerders Fluvius en Elia betrokken zijn, worden verschillende mogelijke oplossingen en maatregelen in het kader van de congestieproblematiek besproken. Daarnaast is op regelmatige basis overleg over de congestieproblematiek tussen het Vlaams Energie- en Klimaatagentschap (VEKA) en de Vlaamse Nutsregulator (VNR). Het implementeren van een breder kader voor het uitwisselen van flexibiliteit tussen bedrijven en het aanvragen van gezamenlijke capaciteit voor verschillende afnemers kan mogelijks voordelen bieden in het kader van congestiebeheer en om rationeel netgebruik te stimuleren. Maar het opmaken en implementeren van een dergelijk kader vergt eerst nog meer onderzoek, voorbereiding en afstemming met stakeholders zoals o.a. netbeheerders, marktpartijen en de Vlaamse Nutsregulator. Het advies van de raden om dit mogelijk te maken binnen dit decreet wordt dus niet gevolgd. Dit zal binnen de opvolging van de werkgroep congestiebeheer en de uitvoering van de beleidsnota energie wel verder worden opgevolgd.

De raden bevelen aan om in het kader voor flexibele aansluitingsovereenkomsten ook de doorlooptijden voor netstudies te beperken. De SERV en Minaraad merken op dat bijkomende opgelegde verplichtingen de doorlooptijden kunnen laten oplopen (artikel 4.1.17/9). De Raden vragen dat de Vlaamse Regering een regeling treft waardoor doorlooptijden voor netstudies, ondanks bijkomende verplichtingen, redelijk blijven.

De aanbeveling van de raden lijkt minder geschikt om op te nemen op het niveau van het decreet. De technische reglementen leggen de modaliteiten vast voor aanvragen van een aansluiting met studie. Ook de termijnen na ontvangst van een volledige aanvraag voor een oriënterende of detailstudie maken onderdeel uit van deze modaliteiten en zijn dus al bepaald (zie artikel 2.2.29 en artikel 2.2.36 TRDE en artikel 3.2.10 TRPV). De aanbeveling van de raden wordt dus niet gevolgd aangezien dit reeds is geïmplementeerd op het niveau van de technische reglementen.

De raden bevelen aan om in het kader voor flexibele aansluitingsovereenkomsten ook te zorgen voor een afwegingskader voor flexibele aansluitingen. Voor klassieke aansluitingsvragen is het 'first come, first served'-principe van toepassing. In voorliggend voorontwerp van decreet is dit ook het geval (artikel 4.1.17/9). Dit kan evenwel problematisch zijn vooral bij meerdere aanvragen op één transformatorstation. Daarom stellen de Raden voor dat de Vlaamse Regering i.s.m. de stakeholders een duidelijk afwegingskader en preferentiële aanpak uitwerkt. Zo'n preferentiële aanpak is in dit geval verantwoord omdat de aard van de te verbinden activa en de vormen van flexibiliteit variëren. De Raden vragen alleszins om de regelgeving tussen de verschillende flexibiliteitskaders op elkaar af te stemmen.

Het advies van de raden om een preferentiële aanpak mogelijk te maken wordt gevolgd. Binnen de bevoegdheden van de decreetgever werd in de nieuw ontworpen artikels 4.1.13, 4.1.17/10 en 4.1.18 naast een delegatie richting de technische reglementen inzake de aansluiting tot een net, de toegang tot een net en de methodologie over de toepassing van flexibele aansluitingsovereenkomsten op een net ook voorzien in de mogelijkheid om rekening te houden met categorieën van netgebruikers, categorieën van gebruikers aangesloten op het plaatselijk vervoernet van elektriciteit of categorieën van aanvragers van een aansluiting op het net. Met deze rechtsgrond die kadert binnen het algemene energiebeleid kan de Vlaamse Nutsregulator binnen haar eigen bevoegdheden hierover nadien nog bijkomende, meer gedetailleerde technische regels vastleggen. Het kader rond de mogelijke prioritering van aansluitingen op het net en toegang tot het net wordt ook nog verder besproken binnen de ad-hoc werkgroep congestiebeheer en met de Vlaamse Nutsregulator.

De raden bevelen aan om in het kader voor flexibele aansluitingsovereenkomsten een andere benaming voor de term 'flexibele aansluitingscontract' te gebruiken. De gebruikte term 'flexibele aansluitcontract' kan misleidend overkomen. De flexibiliteit ligt immers volledig bij de klant. Daarom bevelen de Raden aan deze te vervangen door bijvoorbeeld 'voorwaardelijk of gelimiteerd aansluitingscontract'.

Het advies van de raden om een andere term voor flexibele aansluitingsovereenkomst te gebruiken wordt niet gevolgd. De term wordt ook zo genoemd in de Vijfde Elektriciteitsrichtlijn, weliswaar met een kleine nuance dat er in de richtlijn sprake is van flexibele aansluitovereenkomst terwijl er in het decreet sprake is van een flexibele aansluitingsovereenkomst. Het voorstel van de raden wijkt te veel af van de definitie en de gebruikte begrippen in de Europese Richtlijn.

De raden bevelen aan om in het kader voor flexibele aansluitingsovereenkomsten de wenselijkheid van een flexibele aansluiting voor bestaande connecties die geen verzwaring aanvragen te onderzoeken. Momenteel is een flexibele aansluiting voor een bestaande aansluiting die geen verzwaring aanvraagt, niet vervat in het voorontwerp van decreet (artikel 4.1.17/9). De SERV en Minaraad roepen de Vlaamse regering op na te gaan in hoeverre het wenselijk is om flexibele aansluitingen ook vrijwillig aan te bieden voor bestaande connecties. Dit kan geblokkeerde capaciteit, die in de praktijk (nog) niet benut wordt of die door ontwikkelingen in het bedrijf niet meer nodig is, op korte of middellange termijn, vrijmaken. Deze zouden best bekeken worden ten aanzien van zowel bestaande als toekomstige marktflexibiliteitsdiensten.

Dit advies van de raden wordt niet gevolgd. Het is een bewuste keuze om bestaande aansluitingen die geen verhoging van hun bestaande aansluitingscapaciteit vragen uit te sluiten van het toepassingsgebied van flexibele aansluitingsovereenkomsten. In dit geval zijn er immers andere oplossingen, zoals marktgebaseerde flexibiliteit of oplossingen die binnen de bevoegdheid van de Vlaamse Nutsregulator vallen, mogelijk. Indien het toepassingsgebied voor flexibele aansluitingsovereenkomsten zou uitgebreid worden naar bestaande aansluitingen (zonder het verhogen van de bestaande aansluitingscapaciteit) bestaat het risico dat marktgebaseerde flexibiliteit zou worden uitgehold. Deze benadering werd ook gedragen door de meeste geconsulteerde stakeholders.

2) Advies van de Vlaamse Nutsregulator

De Vlaamse Nutsregulator gaf op 24 juni zijn advies ADV-2025-06, dat gaat als bijlage 4. De belangrijkste elementen uit het advies worden hieronder besproken.

De Vlaamse Nutsregulator stelt dat het kader voor flexibele aansluitingsovereenkomsten, zoals uitgewerkt in het voorontwerp van decreet, globaal genomen goed is uitgewerkt. Zo stelt de Vlaamse Nutsregulator dat het voorontwerp van decreet terecht veel aandacht heeft voor de link tussen flexibele aansluitingsovereenkomsten die worden aangeboden om tijdelijk een oplossing te bieden voor een congestieproblematiek in afwachting van de realisatie van een netinvestering die de congestieproblematiek structureel wegwerkt. Eens de netinvestering is gerealiseerd is de congestieproblematiek normaliter verdwenen en vervalt bijgevolg de noodzaak voor de flexibele aansluitingsovereenkomst. Het voorgestelde artikel 4.1.17/9 §1 bepaalt volgens de Vlaamse Nutsregulator dan ook logischerwijs dat op dit moment een omzetting dient te gebeuren naar een vaste aansluitingsovereenkomst. De Vlaamse Nutsregulator bespreekt in het advies de samenhang van flexibele aansluitingsovereenkomsten en andere flexibiliteitsproducten. Om de rol van marktgebaseerde flexibiliteit verder te verankeren voorziet het voorontwerp van decreet een bijkomende, derde paragraaf bij het bestaande artikel 4.1.17/4. De Vlaamse Nutsregulator ondersteunt de insteek van deze bepaling die enerzijds de rol van marktgebaseerde flexibiliteit verder verankert, en anderzijds ook de nodige opening laat om hier een zinvolle invulling aan te geven in de technische reglementen. Naast de samenhang tussen flexibele aansluitingsovereenkomst en andere flexibiliteitsproducten is er ook de samenhang tussen netinvesteringen (en eventueel het aanbieden van een flexibele aansluitingsovereenkomst in de tussentijd) en het alternatief van de aankoop van flexibiliteitsdiensten (voorontwerp van decreet artikel 4.1.19/2). De Vlaamse Nutsregulator vindt de nieuwe bepalingen in het voorontwerp van decreet verhelderend en ondersteunt ook de aanpak om de opmaak van dit reeds bestaande afwegingskader af te splitsen van het investeringsplan. Deze manier van werken laat de opening, zoals door de decreetgever beoogd, om het afwegingskader ook te kunnen toepassen op concrete aansluitingsdossiers die zich aandienen tussen twee investeringsplannen door, wat een zinvolle toepassing kan kennen. De Vlaamse Nutsregulator volgt ook de insteek van het voorontwerp van

decreet om de optie van permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten mee te integreren in de methodologie voor het afwegingskader tussen het uitvoeren van een netinvestering en de aankoop van flexibiliteitsdiensten. De Vlaamse Nutsregulator vindt de samenhang tussen de verschillende flexibiliteitsproducten ook terug in de decretale bepalingen. Verdere analyse en uitwerking van deze samenhang is nodig. De Vlaamse Nutsregulator verwelkomt dan ook de opening die het decreet laat om verdere invulling te voorzien in de technische reglementen. Verder wijst de Vlaamse Nutsregulator op het belang van transparante regels rond activatievolgorde voor een goed werkend congestiekader. De Vlaamse Nutsregulator ondersteunt daarom de insteek van het decreet om de activatievolgorde principieel als verplichtend element op te nemen in de methodologie over de toepassing van flexibele aansluitingsovereenkomsten. Tenslotte bespreekt de Vlaamse Nutsregulator kort de extra taken die door het voorontwerp van decreet aan de Vlaamse Nutsregulator opgelegd worden. Door het voorontwerp van decreet worden een aantal zaken vastgelegd die verder moeten of kunnen bepaald worden in de toepasselijke technische reglementen. De Vlaamse Nutsregulator stelt hierbij vast dat nog afdoende ruimte wordt gelaten aan de energieregulator om invulling en uitwerking te geven aan het algemenere beleid uit het voorontwerp. De tekst van het voorontwerp van decreet bevat ook voldoende goedkeuringsbevoegdheid opdat de Vlaamse Nutsregulator zijn toezichthoudende taak naar behoren kan invullen (met uitzondering van de compensatie, zoals hieronder verder uiteengezet).

Niettemin ziet de Vlaamse Nutsregulator een aantal aandachtspunten, deze worden hieronder verder verwerkt.

- Congestiegebieden worden transparant gemaakt aan het publiek aan de hand van capaciteitskaarten. De opmaak van de capaciteitskaarten en het identificeren en aanduiden van congestiegebieden gebeurt aan de hand van een transparante methodologie van de netbeheerder en het bijwerken van de kaarten gebeurt met een vaste periodiciteit. Het is echter mogelijk dat er bij één of meerdere nieuwe aansluitingsaanvragen of één of meerdere aanvragen voor het verzwaren van een bestaande aansluiting in een bepaald netgebied waar er zich nog geen congestieproblemen voordoen of er nog voldoende netcapaciteit beschikbaar is volgens de capaciteitskaarten de status van dit netgebied verandert van een netgebied zonder congestie naar een congestiegebied. De capaciteitskaarten moeten daarbij als een indicatief instrument gezien worden waarbij het in sommige gevallen mogelijk is dat de effectieve situatie rond beschikbare netcapaciteit en mogelijke congestierisico's pas echt duidelijk zullen zijn na het uitvoeren van de netstudies die in functie van de aanvragen zullen uitgevoerd worden door de netbeheerders. De Vlaamse Nutsregulator gaat akkoord met dit principe. Verder stelt de Vlaamse Nutsregulator dat voor de concrete modaliteiten van flexibele aansluitingsovereenkomsten, en de bijhorende contractuele parameters voor netgebruikers, de methodologie voor netstudies leidend zal zijn. Transparantie van deze methodologie is voor hen van groot belang. De Vlaamse Nutsregulator ziet deze methodologie voor netstudies als onderdeel van de methodologie over de toepassing van flexibele aansluitingsovereenkomsten, opgenomen in artikel 4.1.17/10, §2 van het voorontwerp van decreet. De link tussen de toepassing van flexibele aansluitingsovereenkomsten en netstudies blijkt volgens de Vlaamse Nutsregulator ook uit artikel 4.1.17/9, §2. De Vlaamse Nutsregulator stelt dat het echter aangewezen is om de basisprincipes voor de uitvoering van netstudies verder te verduidelijken in de methodologie over de toepassing van flexibele aansluitingsovereenkomsten.

Het voorontwerp van decreet en de bijhorende memorie van toelichting worden aangepast en de voorgestelde wijziging van de Vlaamse Nutsregulator wordt meegenomen. De bovenstaande uiteenzetting van de Vlaamse Nutsregulator wordt gevolgd. De methodologie voor de toepassing van een flexibele aansluitingsovereenkomst die wordt opgemaakt door de

elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit dient naast de activatievolgorde ook ten minste de basisprincipes voor de uitvoering van netstudies, op basis waarvan de nood aan een flexibele aansluitingsovereenkomst wordt vastgesteld, te bevatten. De netstudies zijn leidend voor de toepassing van flexibele aansluitingsovereenkomsten. Dit was reeds vervat in het eerste ontwerp van dit voorontwerp van decreet. Daarom is het ook logisch om de basisprincipes voor de uitvoering van de netstudies mee te nemen in de methodologie voor de toepassing van een flexibele aansluitingsovereenkomst. Daarnaast wordt ook verduidelijkt dat de netbeheerders elk een methodologie opstellen en deze methodologie niet gezamenlijk moeten opmaken.

- In het voorontwerp van decreet wordt qua termijnen gesproken over "looptijden" voor flexibele aansluitingsovereenkomsten en over "uitvoeringstermijnen" voor de investeringen die er mee samenhangen. De Vlaamse Nutsregulator ziet het zo dat de verwachte uitvoeringstermijn van de netinvestering de ingeschatte looptijd van de flexibele aansluitingsovereenkomst bepaalt. Deze uitvoeringstermijn bepaalt niet de reële looptijd van de flexibele aansluitingsovereenkomst, maar speelt wel een belangrijke rol in de modaliteiten van de flexibele aansluitingsovereenkomst. Ze kan tijdelijk worden vastgelegd als een standaard uitvoeringstermijn, waarna ze ten laatste tegen het volgende investeringsplan éénmalig wordt vervangen door de concrete uitvoeringstermijn, op basis van de projectplanning van het concrete investeringsdossier, mits deze concrete uitvoeringstermijn niet langer is dan de standaard uitvoeringstermijn. Als er bij het afsluiten van de flexibele aansluitingsovereenkomst wél reeds een concrete uitvoeringstermijn bekend is van de eraan gekoppelde netinvestering, dan kan de contractuele verwachte uitvoeringstermijn niet langer zijn dan een maximum, vastgelegd in het technisch reglement onder de noemer van een 'maximale ingeschatte looptijd van de flexibele aansluitingsovereenkomst. Hierbij stelt de Vlaamse Nutsregulator dat het belangrijk is om te benadrukken dat wanneer er gesproken wordt over een "concrete uitvoeringstermijn" het gaat om een verwachte, ingeschatte uitvoeringstermijn, eventueel gefaseerd in deeltermijnen van duidelijk te onderscheiden projectfasen, weliswaar op basis van een reeds concrete projectplanning. De Vlaamse Nutsregulator stelt dat de memorie van toelichting hier voor verwarring zorgt en vraagt dit te verduidelijken.

Verder stelt de Vlaamse Nutsregulator dat het gebruik van het begrip "maximale ingeschatte looptijd van de flexibele aansluitingsovereenkomst" verwarrend is. Het begrip wordt immers ook niet verder verduidelijkt en gekaderd in de eerdere bepalingen van paragraaf 4.1.17/9 §3, zoals wel het geval is voor de "standaard uitvoeringstermijn". Ze stellen voor om hier ook naar de term "een standaard uitvoeringstermijn" te verwijzen.

De Vlaamse Nutsregulator vindt het verdedigbaar en zelfs zinvol om toe te laten om tijdelijk te werken met standaard termijnen, maar het kan volgens de Vlaamse Nutsregulator niet de bedoeling zijn om de uitwerking van de netinvestering na het afsluiten van de flexibele aansluitingsovereenkomst vervolgens verder zijn beloop te laten gaan. De Vlaamse Nutsregulator stelt dat het bij de concretisering van de verwachte uitvoeringstermijn van de netinvestering gaat over een eenmalige aanpassing aan de contractuele parameter "ingeschatte looptijd van de flexibele aansluitingsovereenkomst". Ze stellen voor om in de memorie van toelichting nog een nuancering toe te voegen die de basisgedachte aanvult met de mogelijke, eenmalige aanpassing ten gevolge van een overgang van een standaard uitvoeringstermijn naar een concrete uitvoeringstermijn, waarbij ook de verwijzing naar "concrete uitvoeringstermijn" aangepast moet worden.

Ten slotte, merkt de Vlaamse Nutsregulator op dat het voorontwerp van decreet geen opening bevat om de ingeschatte looptijd van de flexibele aansluitingsovereenkomst eventueel te verlengen in geval van het niet-verkrijgen

van de nodige vergunningen. Dit is bijvoorbeeld wel voorzien in artikel 61quinquies, §5, 2° van de CREG gedragscode. De Vlaamse Nutsregulator erkent dat de netbeheerders bij vergunningsproblematiek niet altijd zelf alle hefboomen in handen hebben om de vooropgestelde projectplanning aan te houden, maar leest hierin de bedoeling van de decreetgever om de bescherming van de netgebruiker tegen oncontroleerbare risico's hierboven te stellen.

Het voorontwerp van decreet en de bijhorende memorie van toelichting worden aangepast en de voorgestelde verduidelijkende wijzigingen van de Vlaamse Nutsregulator worden meegenomen. De wijzigingen m.b.t. looptijden, uitvoeringstermijnen e.d. maken het voorontwerp van decreet duidelijker. Deze verduidelijking past niets aan de regeling m.b.t. de vastlegging van de ingeschatte looptijd van de flexibele aansluitingsovereenkomst aan. Het begrip 'maximale ingeschatte looptijd' wordt geschrapt. Dit begrip was overbodig aangezien dit samenvalt met de maximale standaard uitvoeringstermijn van een netinvestering.

- Het voorontwerp van decreet legt als één van de basisprincipes voor het toepassen van een flexibele aansluitingsovereenkomst vast dat de flexibele aansluitingsovereenkomsten de netinvesteringen niet mogen vertragen. De Vlaamse Nutsregulator stelt in zijn advies dat het aangewezen is om de verantwoordelijkheid van de netbeheerders om ervoor te zorgen dat dit principe wordt nageleefd, te benadrukken in de wettekst.

Het voorontwerp werd op dit punt niet aangepast. De toepassing van dit principe is een gedeelde verantwoordelijkheid van de netbeheerders en de Vlaamse Regulator. Bij de huidige formulering in het voorontwerp van decreet dienen de netbeheerders dit principe toe te passen bij het aanbieden van flexibele aansluitingsovereenkomsten en dient de Vlaamse Nutsregulator toezicht te houden op de correcte toepassing van dit principe door de netbeheerders. Het expliciet vermelden van de netbeheerders biedt geen meerwaarde.

- De Vlaamse Nutsregulator stelt vast dat er nog een nood aanwezig is tot verdere analyse van de concrete invulling en draagwijdte van het begrip permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten. De delegatie naar het technisch reglement is hierbij het uitgelezen instrument om o.a. voldoende input van de diverse stakeholders nog te capteren. Om een integraal en coherent kader voor permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten uit te kunnen werken, acht de Vlaamse Nutsregulator het noodzakelijk om zelf het bijhorende compensatiekader te kunnen vastleggen, in tegenstelling tot de bepalingen die nu voorzien zijn in de tweede paragraaf van artikel 4.1.17/16.

Verder ziet de Vlaamse Nutsregulator de compensatie voor permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten niet per definitie als kosten-reflectief zoals aangegeven in artikel 4.1.17/16 §2, aangezien ook een marktgebaseerd kader denkbaar is. Daarnaast is op basis van de decretale bepalingen de door de decreetgever beoogde interpretatie van "kosten-reflectief" ook niet transparant. Dit kan immers vanuit verschillende invalshoeken bekeken worden.

De voorgestelde wijzigingen van de Vlaamse Nutsregulator worden meegenomen en het voorontwerp van decreet en de bijhorende memorie van toelichting worden aangepast. Het concept van permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten wordt geïntroduceerd door de Vijfde elektriciteitsrichtlijn en kent op vandaag nog geen toepassing in Vlaanderen. Zoals de Vlaamse Nutsregulator aangeeft is er nog verdere analyse nodig voor een concrete invulling en toepassing van dit concept. De toepassingsvoorwaarden en berekeningswijzen voor de compensatie worden gedelegeerd naar de Vlaamse Nutsregulator.

De verwijzing naar kosten-reflectief wordt geschrapt uit het voorontwerp van decreet. De bovenvermelde argumentatie van de Vlaamse Nutsregulator wordt gevolgd. Het voorontwerp bepaalt dat de compensatie wel transparant moet zijn, dit principe blijft behouden.

- De Vlaamse Nutsregulator geeft in zijn advies enkele opmerkingen over de bevoegdheidsverdeling tussen de decreetgever en de regulator, deze worden hieronder verder toegelicht.

De Vlaamse Nutsregulator wijst erop dat het de voorkeur geniet om de mate van detail op het niveau van het decreet enigszins beperkt te houden. Dit om een snelle en vlotte omzetting van de richtlijn te garanderen en omwille van het feit dat het voorafgaande traject leert dat het concept van flexibele aansluitingsovereenkomsten zeker nog niet volledig uitgekristalliseerd is, en nog in hoge mate evolutief is.

Daarenboven wijst de Vlaamse Nutsregulator erop dat het vastleggen van de berekeningswijze en de bijkomende toepassingsvoorwaarden voor de compensatie van een flexibele aansluiting toekomt aan de Vlaamse Nutsregulator en niet aan de Vlaamse Regering. Het vastleggen of goedkeuren van aansluitings- en toegangsvoorwaarden (artikel 59, 7, a) van de Vierde Elektriciteitsrichtlijn) is een exclusieve bevoegdheid van de energieregulator. Een decretale regeling inzake flexibele aansluitingsovereenkomsten (cf. aansluitingen met flexibele toegang) lijkt volgens de Vlaamse Nutsregulator vrij duidelijk 'voorwaarden inzake aansluiting' en 'voorwaarden inzake toegang' te betreffen. In hun advies nuanceren ze dit verder. Zo heeft het Hof van Justitie al herhaaldelijk geoordeeld dat de bevoegdheden van de regulatoren moeten worden beschouwd als uitvoerende bevoegdheden, die de regulator (exclusief) toekomen in het licht van bepaalde doelstellingen, zonder afbreuk te doen aan de beleidsbevoegdheden inzake het "algemene energiebeleid". Ook uit de advisering van de Raad van State blijkt duidelijk dat algemene beleidsrichtlijnen mogelijk zijn, maar deze moeten in algemene bewoordingen zijn geformuleerd en mogen geen concrete technische instructies omvatten. Ten slotte bepaalt artikel 6bis van de Vijfde Elektriciteitsrichtlijn uitdrukkelijk dat het aan 'de regulerende instantie, of een andere bevoegde instantie indien een lidstaat hierin voorziet' toekomt om een kader voor flexibele aansluitingsovereenkomsten uit te werken. De Vlaamse Nutsregulator stelt dat er algemeen moet worden vastgesteld dat de decreetgever bevoegd kan worden geacht om een algemeen kader uit te werken, met algemene beleidsrichtlijnen, waarbij evenwel de gedetailleerde en technische uitvoering aan de energieregulator moet worden overgelaten en waarbij zijn onafhankelijkheid en autonome besluitvorming gewaarborgd dient te worden. De Vlaamse Nutsregulator merkt het volgende op inzake een compensatie. Voor zover de compensatie moet gezien worden als een soort "forfaitaire vergoeding" die los zou staan van het begrip "tarief", moet worden vastgesteld dat de compensatie valt onder de exclusieve bevoegdheid van de energieregulator inzake aansluitings- en toegangsvoorwaarden. De compensatie vormt daarbij een modaliteit van de aansluiting en toegang tot het net, waarbij de decreetgever in dit voorontwerp van decreet veel verder gaat dan louter enkele algemene principes vast te leggen. De Vlaamse Nutsregulator stelt ook dat in het verlengde van hun exclusieve bevoegdheid inzake aansluitings- en toegangsvoorwaarden, het uitwerken van een compensatieregeling hun toekomt omwille van hun exclusieve bevoegdheid inzake distributienettarieven. Ten slotte wijzen ze er op dat er een inconsistentie kan ontstaan tussen de capaciteitsgebaseerde vergoeding die de Vlaamse Regering zou bepalen en een (capaciteitsgebaseerd) tarief voor toegangsvermogen dat in handen van de Vlaamse Nutsregulator ligt.

De Vlaamse Nutsregulator stelt dat zowel de delegatie naar de Vlaamse Regering om de berekeningswijze en de bijkomende toepassingsvoorwaarden voor de compensaties van toepassing bij een flexibele aansluitingsovereenkomst als de

delegatie naar de Vlaamse Regering om de berekeningswijze en toepassingsvoorwaarden voor de compensatie van toepassing bij een permanente flexibele aansluitingsovereenkomst een bevoegdheidsoverschrijding van de decreetgever inhoudt. Het bepalen van de berekeningswijze en de (bijkomende) toepassingsvoorwaarden voor bovenvermelde compensaties behoort volgens de Vlaamse Nutsregulator tot de exclusieve bevoegdheid van de energieregulator.

Verder stelt de Vlaamse Nutsregulator vast dat, met uitzondering van de compensatie, en gelet op de taken die het voorontwerp van decreet aan de Vlaamse Nutsregulator oplegt, nog voldoende ruimte wordt gelaten aan de energieregulator om invulling en uitwerking te geven aan het algemenere beleid uit het voorontwerp van decreet. De ontwerptekst bevat volgens de Vlaamse Nutsregulator dus ook voldoende goedkeuringsbevoegdheden opdat de regulator zijn toezichthoudende taak naar behoren kan invullen (terug met de uitzondering van de compensatie).

Het voorontwerp van decreet en de bijhorende memorie van toelichting werden op dit punt gedeeltelijk aangepast. De uiteenzetting van de Vlaamse Nutsregulator wordt echter niet helemaal gevolgd. In het artikel 6bis van de Vijfde elektriciteitsrichtlijn wordt er geen verplichting opgelegd om een compensatie te betalen aan netgebruikers die een flexibele aansluiting hebben afgesloten. Het vastleggen van een compensatie is dus een beleidsbeslissing om het kader voor flexibele aansluitingsovereenkomsten evenwichtiger te maken voor netgebruikers die een dergelijke aansluiting hebben afgesloten.

De compensatie wordt niet gezien als een onderdeel van de nettarieven voor de aansluiting op het net of toegang tot het net. Daarbij zijn nettarieven een manier om kosten die netbeheerders hebben gemaakt voor o.a. investeringen in hun net te verdelen en recupereren. De compensatie wordt in bepaalde omstandigheden door een netbeheerder vergoed aan een netgebruiker met een flexibele aansluitingsovereenkomst. Bij een tarief is dit net omgekeerd waarbij de netgebruiker een tarief aan de netbeheerder betaalt voor het gebruik van zijn net.

De compensatie wordt ook niet gezien als een specifieke voorwaarde voor toegang of aansluiting op het net. De compensatie is een belangrijk onderdeel van het kader voor flexibele aansluitingsovereenkomsten. De toepassing van een vergoeding is een manier om het kader voor flexibele overeenkomsten evenwichtiger te maken tussen de netgebruikers en netbeheerders. Deze kadert ook binnen het algemeen energiebeleid. Via een flexibele aansluitingsovereenkomst kan een netgebruiker worden aangesloten in een netgebied met congestie of geen of beperkte netcapaciteit. Het voordeel van de toepassing van een flexibele aansluitingsovereenkomst voor de netgebruiker is dat deze sneller kan aangesloten worden en dat deze niet moet wachten tot er nieuwe netcapaciteit wordt vrijgemaakt via een netinvestering. De flexibele aansluitingsovereenkomst heeft voor de netbeheerders als voordeel dat de mogelijke congestierisico's, die door nieuwe aansluitingen of door het verhogen van de capaciteit van bestaande aansluitingen worden veroorzaakt, kunnen worden afgedekt door de netbeheerder. Het nadeel voor de netgebruiker is dat modulaties in kader van flexibele aansluitingsovereenkomsten in principe niet worden vergoed. In het voorontwerp van decreet wordt dit principe beperkt binnen een aantal op voorhand vastgelegde limieten die beschreven staan in het artikel 4.1.17/14, §1. Eenmaal één van deze limieten wordt overschreden dan ontvangt de netgebruiker wel een compensatie voor de gemoduleerde energie. Dit moet de netgebruiker bij het afsluiten van een flexibele aansluitingsovereenkomst inzichten en zekerheden geven over o.a. de ingeschatte duurtijd en jaarlijkse modulatievolumes. Op basis van deze vastgelegde limieten en bijhorende compensaties kan een netgebruiker een betere inschatting maken voor de haalbaarheid van zijn investering. Doordat er

enkel buiten de vastgelegde limieten vergoed wordt, zullen de kosten voor de compensaties die door de netbeheerders worden vergoed, wellicht beperkt blijven. Deze principes worden door de meeste geconsulteerde stakeholders gedragen en het is dan ook belangrijk om deze op decretaal niveau te verankeren.

Verder worden er door de decreetgever nog andere compensaties of vergoedingen voor netgebruikers vastgelegd in het energiedecreet (o.a. de vergoedingsplichten van de netbeheerder onder Afdeling IV/1.). Daarnaast zijn er ook compensaties die via een delegatie in het energiedecreet door de Vlaamse Regering worden bepaald. Dit is o.a. het geval bij de compensaties in het kader van gereserveerde en niet-gereserveerde technische flexibiliteit. Dit kader is, naast het kader voor flexibele aansluitingsovereenkomsten, één van de andere flexibiliteitsoplossingen die netbeheerders kunnen inzetten om congestie op hun net te voorkomen. Binnen het kader van gereserveerde en niet-gereserveerde technische flexibiliteit kunnen netbeheerders onder bepaalde omstandigheden en indien er aan een aantal voorwaarden is voldaan, bepaalde netgebruikers moduleren om congesties op hun net te voorkomen. Netgebruikers ontvangen hiervoor een vergoeding waarvan de berekeningswijze en het toepassingsgebied werd vastgelegd door de Vlaamse Regering. Een van de redenen waarom de berekeningswijze voor compensatie bij flexibele aansluitingsovereenkomsten gedelegeerd werd naar de Vlaamse Regering was om deze te kunnen afstemmen met de compensatie in het kader van gereserveerde en niet-gereserveerde technische flexibiliteit.

De argumentatie van de Vlaamse Nutsregulator dat het vastleggen van nettarieven voor de flexibele en vaste injectie- en afnamecapaciteit bij flexibele aansluitingsovereenkomsten door de Vlaamse Nutsregulator enerzijds en het vastleggen van compensaties in het kader van flexibele aansluitingsovereenkomsten anderzijds voor mogelijke inconsistenties kan zorgen, wordt wel gevolgd. Daarbij is het makkelijker om nettarieven en compensaties beter op elkaar af te stemmen indien deze door een en dezelfde instantie worden vastgelegd. Het opleggen van een compensatie houdt een beleidskeuze in en behoort dit tot de bevoegdheid van de decreetgever. De aanbeveling van de Vlaamse Nutsregulator om de berekeningswijzen voor de compensatie naar de Vlaamse Nutsregulator te delegeren wordt wel gevolgd. De voorwaarden voor de toepassing van de compensatie en de bepaling waarin opgenomen wordt welke netbeheerder de compensatie zal vergoeden worden weliswaar behouden in het decreet.

- De Vlaamse Nutsregulator geeft in zijn advies ook enkele opmerkingen inzake de bevoegdheidsverdeling tussen het regionale en federale niveau. In het advies wijst de Vlaamse Nutsregulator op het feit dat de congestieproblematiek in vele gevallen de spanningsniveaus overschrijdt. Zo kan een aansluiting op een lager liggend spanningsniveau verwachte congestie veroorzaken op een hoger liggend spanningsniveau. Een aansluiting op het distributienet kan bijvoorbeeld verwachte congestie veroorzaken op het transmissienet. Het decreet bepaalt in artikel 4.1.17/14 dat vergoedingen voor rekening zijn van de netbeheerder van het net waarop de netinvestering gekoppeld aan de flexibele aansluitingsovereenkomst uitgevoerd wordt. De Vlaamse Nutsregulator ondersteunt deze zienswijze en de keuze om dit principe decretaal te verankeren. Dit principe laat toe om de nodige prikkels te kunnen leggen bij de netbeheerder die tijdig de nodige netinvesteringen moet initiëren en tijdig concreet omzetten. Zonder dit principe is het moeilijker om het Europees basisprincipe dat flexibele aansluitingsovereenkomsten netinvesteringen niet mogen vertragen, omgezet in artikel 4.1.17/9 §1 van het voorontwerp van decreet, vast te houden. Dit basisprincipe wordt in het voorontwerp van decreet daarnaast ook opgevolgd via de investeringsplannen en tussentijdse rapportering rond dossiers met flexibele aansluitingsovereenkomsten. De Vlaamse Nutsregulator merkt op dat alle huidige, reeds gekende dossiers met

beperkingen van de toegang op het distributienet gelinkt zijn aan beperkingen van het hoger liggende transmissienet of plaatselijk vervoernet. De Vlaamse Nutsregulator verwijst in het advies naar de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof (arrest nr. 56/2016 van 28 april 2016 en arrest nr. 140/2024 van 21 november 2024) waaruit blijkt dat een regeling inzake flexibele aansluitingsovereenkomsten een gewestelijke bevoegdheid betreft. Voor zover flexibele aansluitingsovereenkomsten met een gebruiker op het distributienet of het plaatselijk vervoernet moeten afgesloten worden, waarbij de oorzaak van het capaciteitstekort en de daaraan gekoppelde netinvestering zich op het transmissienet bevindt, is het logisch dat de acties van de transmissienetbeheerder ook op gewestelijk niveau opgevolgd moeten kunnen worden. Daarbij is het eveneens evident dat het ook de transmissienetbeheerder zal zijn die de compensatie zal moeten dragen. Deze regeling binnen het decreet past dan ook binnen de exclusieve bevoegdheden van het Vlaamse Gewest.

Bovenvermelde argumentatie van de Vlaamse Nutsregulator wordt gevolgd.

- De Vlaamse Nutsregulator wijst op het verschil tussen 'aansluiting' en 'toegang' tot het net. De Vlaamse Nutsregulator stelt dat de context van toenemende congestieproblematiek en de vaststelling dat het hoger liggende net onvoldoende is uitgebouwd om in alle omstandigheden te voldoen aan de vermogensvraag van de (kandidaat) netgebruiker, nopen tot een reflectie over de toekomstige modaliteiten gekoppeld aan het aansluitingsvermogen enerzijds, en het toegangsvermogen anderzijds. Dit is een complexe oefening, die verdere analyse vereist. Het is daarom aangewezen dat het decreet wel de nodige mogelijkheden voorziet om bijsturing door te voeren waar dit aangewezen is. De Vlaamse Nutsregulator leest deze opening, zij het niet heel expliciet, in verschillende bepalingen van het voorontwerp van decreet, samen gelezen met de bepalingen over de taken en bevoegdheden van de Vlaamse Nutsregulator.

De uiteenzetting van de Vlaamse Nutsregulator dat er met betrekking tot aansluiting op het net en toegang tot het net nog verschillende zaken en maatregelen kunnen uitgewerkt worden in het kader van de congestieproblematiek en het congestiebeheer wordt ondersteund. De Vlaamse Nutsregulator kan ook binnen zijn bevoegdheden zoeken naar oplossingen in het kader van de congestieproblematiek. In het kader van de congestieproblematiek op de distributienetten, het plaatselijke vervoernet en het transmissienet werd er binnen de Vlaamse Regering een ad-hoc werkgroep congestiebeheer opgericht. Binnen deze werkgroep, waarin het beleidsveld Energie, Economie en Omgeving en de netbeheerders Fluvius en Elia betrokken zijn, worden verschillende mogelijke oplossingen voor de congestieproblematiek besproken. Naast het creëren van een regelgevend kader voor flexibele aansluitingsovereenkomsten zijn er nog verschillende andere maatregelen of kaders nodig.

- In het voorontwerp van decreet wordt de terminologie "verzwaren van aansluitingen" gehanteerd. Dit komt onder meer tot uiting in de definitie van het begrip congestie en in artikel 4.1.19/9, §1, punt 3°. Hoewel de bedoeling van de bepalingen duidelijk zijn voor de Vlaamse Nutsregulator, vindt hij de terminologie "verzwaren van aansluitingen" niet de meest transparante. Het begrip "aansluiting" is niet gedefinieerd in het Energiedecreet. In de artikelen 1.1.2 van de technische reglementen voor de distributie van elektriciteit (TRDE) en het plaatselijk vervoer van elektriciteit (TRPV) is om die reden een eerder ruime definitie opgenomen, die weliswaar wel de essentie van het begrip aansluiting dekt. De definities van een aansluiting in de technische reglementen spreken over het aanwezig zijn van een geheel van fysieke uitrustingen die nodig zijn om de installaties van een netgebruiker met het net te verbinden, inclusief de meetinrichting. De Vlaamse Nutsregulator stelt echter dat er situaties denkbaar zijn waarbij bij een aanvraag voor bijkomende capaciteit op een bestaande aansluiting, fysiek geen aanpassing

dient te gebeuren aan de bestaande aansluiting van de netgebruiker, maar dat er louter een beperking speelt op het hoger liggend net. De Vlaamse Nutsregulator stelt voor om de terminologie "verzwaren van een aansluiting" te vervangen door "aanvraag om de capaciteit voor een bestaande aansluiting van een installatie te verzwaren".

Het voorontwerp van decreet en de bijhorende memorie van toelichting wordt aangepast en de voorgestelde wijziging van de Vlaamse Nutsregulator wordt deels meegenomen. De bovenstaande uiteenzetting van de Vlaamse Nutsregulator wordt gevolgd. Het begrip verzwaren van de bestaande aansluiting wordt doorheen het voorontwerp van decreet aangepast naar het verhogen van de capaciteit van de bestaande aansluiting. Dit stemt beter overeen met de gebruikte begrippen door de Vlaamse Nutsregulator en de netbeheerders.

- De Vlaamse Nutsregulator stelt voor om het artikel dat de netbeheerders de mogelijkheid geeft om, onder strikte voorwaarden, een flexibele aansluitingsovereenkomst niet aan te bieden te verplaatsen naar Afdeling V. Aansluiting op een distributienet of het plaatselijk vervoernet van elektriciteit van het Energiedecreet van 8 mei 2009.

Het voorstel van de Vlaamse Nutsregulator wordt deels gevolgd. De Vlaamse Nutsregulator stelt een alternatief voor het huidige artikel 14 van het voorontwerp van decreet voor. Dit voorgestelde artikel bestaat uit vier paragrafen, waarbij in de eerste paragraaf een algemeen recht tot aansluiting aan afnemers en producenten gegeven wordt, behoudens de bepalingen vermeld in de volgende drie paragrafen. De volgende drie paragrafen bepalen verder dat indien de aansluitingsaanvraag zich in een congestiegebied zou bevinden de netbeheerder moet overgaan tot het aanbieden van een flexibele aansluitingsovereenkomst en dat de netbeheerder enkel kan weigeren om een flexibele aansluitingsovereenkomst aan te bieden indien deze afdoende gemotiveerd, op basis van transparante, objectieve, niet-discriminerende en cijfermatige criteria, aantoont dat een aansluiting binnen een congestiegebied niet economisch efficiënt is. De Vlaamse Nutsregulator kan nadere regels bepalen voor die gemotiveerde weigeringsbeslissing.

Momenteel is er nog geen algemeen recht op een aansluiting voor alle afnemers en producenten ingeschreven in het Energiedecreet van 8 mei 2009. In artikel 4.1.14 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 wordt de verplichting opgelegd aan de netbeheerders om te voorzien in een aansluiting voor huishoudelijke afnemers onder bepaalde voorwaarden. Indien in artikel 4.1.13 een algemeen recht op een aansluiting zou ingeschreven worden, zou dit tot gevolg hebben dat het recht op een aansluiting voor huishoudelijke afnemers strikter zou zijn dan het recht op een aansluiting voor niet-huishoudelijke afnemers en producenten. Bij de eerste groep worden er immers extra voorwaarden opgelegd om een aansluiting te verkrijgen. Dit zou een verzwakking van de rechten van de huishoudelijke afnemers inhouden. Om deze reden wordt de voorgestelde aanpassing in paragraaf 1 niet gevolgd.

De volgende paragrafen 2 t.e.m. 4 worden wel overgenomen en het voorontwerp van decreet wordt aangepast. Deze aanpassingen houden een verduidelijking in van wat reeds was opgenomen in het huidige artikel 14 van het voorontwerp van decreet. Het voorstel van de Vlaamse Nutsregulator voert deze aanpassingen in artikel 4.1.13 van het Energiedecreet in. Er wordt gekozen om de aanpassingen te laten staan in artikel 14 van het voorontwerp van decreet dat een nieuw artikel 4.1.17/15 toevoegt aan het Energiedecreet van 8 mei 2009 (onder het nieuw toegevoegde opschrift 'Onderafdeling V. Flexibele aansluitingsovereenkomsten'). In dit artikel wordt immers vastgelegd dat de netbeheerders onder bepaalde voorwaarden een flexibele

aansluitingsovereenkomst kunnen weigeren, mits voldoende motivering en met een beroepsmogelijkheid bij de Vlaamse Nutsregulator, wat specifiek is dan een algemene weigering van een aansluiting.

- Verder merkt de Vlaamse Nutsregulator inzake de toegang tot het net op dat artikel 4.1.18 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 dringend aan een grondigere hervorming toe is, en dit om verschillende redenen. Zo wijst de Vlaamse Nutsregulator in zijn advies op het feit dat de gehanteerde terminologie in het artikel niet steeds consistent is. De gebruikte termen "beëindiging" van toegang tot het net en "opschorting" van de toegang tot het net krijgen geen duidelijke invulling. Met betrekking tot de noodleveranciersregeling wordt nog een derde term "ontzegging" gebruikt. Ook worden de gronden voor weigering, opschorting en beëindiging tot het net thans duidelijk noch exhaustief beschreven. Om tegemoet te komen aan de hierboven vermelde vaststellingen, doet de Vlaamse Nutsregulator een voorstel om het artikel aan te passen.

De argumentatie van de Vlaamse Nutsregulator wordt gevolgd. Dit voorstel om het artikel aan te passen wordt gevolgd en de nodige wijzigingen worden aangebracht in artikel 16 van het voorontwerp van decreet. Daarnaast worden er nog een aantal beperkte wijzigingen aangebracht aan het artikel 4.1.18. Naast afnemers en producenten krijgen exploitanten van elektriciteitsopslagfaciliteiten ook recht op toegang tot het net. In de toepasselijke technische reglementen kan de Vlaamse Nutsregulator bij het opstellen van bijkomende regels voor de toegang tot het net ook rekening houden met categorieën van netgebruikers, categorieën van gebruikers aangesloten op het plaatselijk vervoernet van elektriciteit of categorieën van aanvragers van een aansluiting op het net. Indien netbeheerders de toegang tot het net weigeren dienen zij ook rekening te houden met de mogelijkheid om flexibiliteit toe te passen.

- De Vlaamse Nutsregulator stelt in zijn advies dat een compensatie de vorm kan aannemen van nettarieven of vergoedingen. Het is volgens de Vlaamse Nutsregulator belangrijk om alle mogelijke compensatievormen samen te evalueren, zodat het eindresultaat een evenwichtig, consistent en logisch geheel vormt. Zoals hierboven reeds besproken, stelt de Vlaamse Nutsregulator in zijn advies dat het opleggen van een compensatie binnen hun bevoegdheid om aansluitings- en toegangsvoorwaarden vast te leggen, valt, in dit geval horend bij een flexibele aansluitingsovereenkomst, en interageren met de van toepassing zijnde nettarieven. De Vlaamse Nutsregulator pleit er daarom voor om de detailbepalingen in artikel 4.1.17/14 en 4.1.17/16, §2 van het voorontwerp van decreet te vervangen door een delegatie van het integrale compensatiekader naar de Vlaamse Nutsregulator.

Onverminderd bovenstaande standpunt, gaat de Vlaamse Nutsregulator inhoudelijk wat dieper in op de bepalingen van het voorontwerp van decreet die de compensaties vastleggen.

In paragraaf 1 van artikel 4.1.17/14 worden bepaalde limieten ("caps") vastgelegd, een netgebruiker ontvangt pas een vergoeding indien één van deze limieten overschreden wordt. De Vlaamse Nutsregulator ondersteunt de nood aan dergelijke limieten, ter bescherming van de netgebruiker. De derde en laatste "cap" bepaalt dat er een vergoeding is indien het vermogen en de eventueel van toepassing zijnde relevante tijdsblokken, die vastgelegd zijn in de flexibele aansluitingsovereenkomst, zijn overschreden. Met deze cap beoogt de decreetgever de bescherming van de netgebruiker tegen modulaties in het vaste vermogen (capaciteit). De Vlaamse Nutsregulator is van mening dat modulatie standaard slechts kan gebeuren in de flexibele vermogensband. Modulatie in het vaste vermogen ziet de Vlaamse Nutsregulator slechts mogelijk in uitzonderlijke omstandigheden, onder specifieke voorwaarden. Het artikel biedt alleszins de

opening om "bijkomende toepassingsvoorwaarden" te voorzien. Wat betreft deze derde cap, lijken bijkomende toepassingsvoorwaarden alleszins noodzakelijk. De Vlaamse Nutsregulator acht het technisch reglement ook hier de meest aangewezen plaats om dergelijke toepassingsvoorwaarden in op te nemen.

Verder bepaalt paragraaf 1 ook nog dat de vergoeding "kosten-reflectief en transparant" is. Het bepalen van dergelijke vergoeding is gedelegeerd aan de Vlaamse Regering. De Vlaamse Nutsregulator is van mening dat op basis van de decretale bepalingen de door de decreetgever beoogde interpretatie van "kosten-reflectief" nog niet transparant is. Dit kan immers vanuit verschillende invalshoeken bekeken worden.

Paragraaf 2 bepaalt dat er een capaciteit gebaseerde vergoeding mogelijk is binnen de "caps" vermeld in paragraaf 1 en paragraaf 3 bevat een verwijzing naar de nettarieven als bepaald door de Vlaamse Nutsregulator, waar een onderscheid mogelijk is tussen de tarieven gelinkt aan de vaste capaciteit en die gelinkt aan de flexibele capaciteit. De Vlaamse Nutsregulator stelt dat beide zaken onmogelijk onafhankelijk van elkaar behandeld kunnen worden en pleit er dan ook voor om dit vergoedingskader te delegeren naar de Vlaamse Nutsregulator in plaats van naar de Vlaamse Regering. Dit om een consistent geheel te kunnen uitwerken. Een piste waarbij de netgebruiker met de flexibele aansluitingsovereenkomst een verminderd tarief op toegangsvermogen betaalt voor zijn flexibele capaciteit, aanziet de Vlaamse Nutsregulator als een zinvolle, verder te onderzoeken piste. Op die manier kan de beperktere kwaliteit van toegang gereflecteerd worden, in vergelijking met gegarandeerde vaste capaciteit waarvoor het volledige toegangstarief wordt betaald. Met een op capaciteit gebaseerde vergoeding voor de flexibele capaciteit kan naar de netgebruiker toe eenzelfde effect bereikt worden. Het zou volgens de Vlaamse Nutsregulator echter onlogisch zijn om zowel een verminderd tarief op toegangsvermogen (conform paragraaf 3) als een op capaciteit gebaseerde vergoeding (conform paragraaf 2) op te leggen. In dat geval bestaat het risico dat een netgebruiker met een flexibele aansluitingsovereenkomst tweemaal gecompenseerd wordt voor dezelfde (opportuniteits-)kost. Dit zou verschillende van de hierboven vermelde doelstellingen van het compensatiekader ondermijnen en alvast niet resulteren in de laagst mogelijke maatschappelijke kost.

Ten slotte legt paragraaf 4 een perimetercorrectie op bij "ongeplande" modulaties. De Vlaamse Nutsregulator ziet dit als een zinvol basisprincipe waarbij de grens tussen geplande en ongeplande modulaties verder gespecificeerd moet worden. Bij de uitwerking van een geïntegreerd kader, dient er ook de nodige aandacht besteed te worden aan de rol van de leverancier.

Zoals uiteengezet bij het deel over de bevoegdheidsverdeling wordt de zienswijze van de Vlaamse Nutsregulator dat de compensatie bij een flexibele aansluitingsovereenkomst een specifieke voorwaarde voor aansluiting of toegang tot het net inhoudt niet gevolgd. De compensatie kan niet gezien worden als een tarief. Het opleggen van een compensatie houdt een beleidskeuze in en behoort tot de bevoegdheid van de decreetgever. Omwille van de praktische redenen hierboven vermeld, wordt er wel voor gekozen om de berekeningswijze van de compensatie te delegeren aan de Vlaamse Nutsregulator.

De aanbeveling m.b.t. de derde limiet vastgelegd in artikel 4.1.17/14 §1 (cap zoals genoemd in het advies) wordt deels gevolgd. De mogelijkheid om bij een flexibele aansluitingsovereenkomst binnen het vast vermogen te moduleren wordt beperkt en is enkel mogelijk bij afname bij verbruiksinstallaties met telecontrole. Bij productie-eenheden en elektriciteitsopslagfaciliteiten is het enkel mogelijk om te moduleren binnen het flexibel vermogen van een flexibele aansluitingsovereenkomst. De Vlaamse Nutsregulator kan hierbij nog verder

voorwaarden en limieten vastleggen in de toepasselijk technische reglementen. De redenering om dit enkel toe te passen bij afname bij verbruiksinstallaties met telecontrole is dat netbeheerders bij productie-eenheden en elektriciteitsopslagfaciliteiten kunnen terugvallen op het kader van gereserveerde en niet-gereserveerde technische flexibiliteit. Bij afname is dit niet het geval. Het is te verantwoorden in het kader van het bewaken van de operationele veiligheid van het net dat bij een flexibele aansluitingsovereenkomst voor afname binnen het vast vermogen kan gemoduleerd worden.

De combinatie van een verminderd tarief en een capaciteit gebaseerde vergoeding voor de flexibele capaciteit kan tot inconsistenties en inefficiënties leiden. Daarnaast was er een beperkt draagvlak bij de betrokken stakeholders voor de toepassing van capaciteit gebaseerde vergoeding bij een flexibele aansluitingsovereenkomst. Omwille van voorgaande redeneren wordt deze vergoeding geschrapt.

- Het voorontwerp van decreet legt vier verschillende methodologieën op, namelijk de methodologie over de toepassing van flexibele aansluitingsovereenkomsten, de methodologie voor de opmaak van capaciteitskaarten, de methodologie voor een modelcontract voor flexibele aansluitingsovereenkomsten en de methodologie voor een afwegingskader tussen netinvesteringen en de aankoop van flexibiliteitsdiensten. Deze vier methodologieën zijn onderworpen aan een regulerend proces met formele publieke consultatie en goedkeuring door de regulator. De Vlaamse Nutsregulator pleit ervoor om de methodologie voor opmaak van de capaciteitskaarten niet te onderwerpen aan een strikt gereguleerd proces, maar te beperken tot een regulatorisch toezicht op het proces.

Verder is de Vlaamse Nutsregulator voorstander om de vereiste van 'evenredig' voor de methodologieën op te nemen, naast de reeds opgenomen vereiste in het voorontwerp van decreet dat alle methodologieën 'transparant' en 'objectief' moeten zijn en de methodologieën voor het afwegingskader en het modelcontract ook 'niet-discriminerend' moeten zijn. In contracten en documenten van de netbeheerder is het niet enkel belangrijk dat alles transparant en objectief is, en niet-discriminatoire indien relevant, maar eveneens dat de bepalingen (en hiermee eveneens de eruit resulterende relatie tussen netbeheerder en netgebruiker) evenredig zijn.

Het voorontwerp van decreet en de bijhorende memorie van toelichting worden deels aangepast en de voorgestelde wijzigingen van de Vlaamse Nutsregulator worden deels meegenomen. In het voorontwerp van decreet wordt bij de methodologie voor opmaak van de capaciteitskaarten de goedkeuring die de Vlaamse Nutsregulator moet geven geschrapt. De formele publieke consultatie blijft behouden. Door de goedkeuring door de Vlaamse Nutsregulator te schrappen, wordt de opmaak van de capaciteitskaarten een flexibeler proces en kunnen de netbeheerders sneller reageren op de veranderingen van de elektriciteitsmarkt en ervoor zorgen dat hun methodologie voor de opmaak van de capaciteitskaarten blijft overeenstemmen met de werkelijkheid. De capaciteitskaarten zijn ook eerder een indicatief instrument.

- In het voorontwerp van decreet worden er verschillende nieuwe taken en bevoegdheden inzake flexibele aansluitingen opgelegd aan de Vlaamse Nutsregulator. Het gaat hier om een eenmalig proces (het uitwerken van nieuwe regels in de technische reglementen) maar ook om taken en bevoegdheden die een blijvende opvolging vereisen (de goedkeuringsbevoegdheden ten aanzien van verschillende gereguleerde documenten, de Vlaamse Nutsregulator is de beroepsinstantie tegen weigeringsbeslissingen, de taken en bevoegdheden inzake tarieven en de rapporteringsverplichting van de netbeheerders ten aanzien van de regulator). De Vlaamse Nutsregulator stelt dat er voorzichtigheidshalve moet

aangenomen worden dat de bijkomende taken en bevoegdheden inzake flexibele aansluitingsovereenkomsten de inzat van bijkomende VTE vereist. De bijkomende toezichtshoudende taken rond het continue monitoren van de bredere congestie- en investeringsproblematiek, het behandelen van de klachten en beroepen, het opvolgen van de rapporteringen, etc., zal zeker extra capaciteit vereisen die er momenteel niet is. De gedegen uitoefening van alle bovenvermelde taken is derhalve enkel haalbaar indien hier tegenover ook de nodige middelen staan.

De bevoegdheid om extra VTE aan de Vlaamse Nutsregulator toe te kennen ligt niet bij de Vlaamse Regering, maar bij het Vlaams Parlement.

- Inzake de prioritering van aansluitingsaanvragen stelt de Vlaamse Nutsregulator in het advies dat om de problemen van netcongestie aan te pakken, dit één van de mogelijke maatregelen is. De uitwerking in dit voorontwerp van decreet van een aansluiting met flexibele toegang (flexibele aansluitingsovereenkomst) is een ander instrument om het probleem van netcongestie aan te pakken. Echter, voor bepaalde instellingen, denk maar aan publieke gebouwen of zorginstellingen of zelfs bepaalde bedrijven, is een flexibele aansluiting geen optie. Op dit moment zijn de netbeheerder verplicht een 'First come, first served'-principe te hanteren. Indien er in Vlaanderen de noodzaak gevoeld zou worden om van dit principe af te wijken en een prioriteringskader op te maken (zoals in Nederland), stelt de Vlaamse Nutsregulator dat er evenwel een aantal zaken mee in overweging genomen dienen te worden, waaronder de bevoegdheidsverdeling.

Globaal gezien stelt de Vlaamse Nutsregulator dat het mogelijk is om op het niveau van het Energiedecreet een heel algemene prioritering op te nemen, aangezien aangenomen kan worden dat de bepaling van de prioriteit van aansluitingen op een net met congestie wel degelijk beleidskeuzes inhoudt en in lijn ligt met het bepalen van het algemene energiebeleid, en op hetzelfde niveau staat als bijvoorbeeld de bevoorradingszekerheid, de (prioritering van) hernieuwbare energie en de energie-efficiëntie. Deze algemene bepalingen mogen evenwel geen afbreuk doen aan de onafhankelijkheid en de autonomie van de regulator om hierover nadien nog bijkomende, meer gedetailleerde technische regels vast te leggen.

De Vlaamse Nutsregulator ziet bij een verdere analyse van een eventueel prioriteringskader een fundamenteel onderscheid tussen de categorieën productie-eenheden, energieopslagsystemen en verbruiksinstallaties enerzijds, en binnen elk van deze categorieën anderzijds. Specifiek rond capaciteitsreservering bevatten het TRPV (artikel 3.2.16) en de federale CREG Gedragscode (artikels 33 en 34) reeds een (onderling gealigneerde) aparte behandeling voor verbruiksinstallaties enerzijds, en productie-eenheden en opslag anderzijds, en dit wat betreft de timing voor aanvang van de capaciteitsreservering. De Vlaamse Nutsregulator overweegt om bij een volgende aanpassing aan zijn technische reglementen, zoals de CREG heeft aangegeven in zijn beslissing (B)2899¹, ook het aansluitingsproces en de eraan gekoppelde modaliteiten rond capaciteitsreservatie verder te analyseren, en ziet een verdere differentiatie tussen boven genoemde categorieën hierbij als een verder te onderzoeken piste.

Het advies van de Vlaamse Nutsregulator om via dit wijzigingsdecreet mogelijkheden te voorzien om rekening te houden met categorieën van netgebruikers of categorieën van gebruikers van het plaatselijk vervoersnet van elektriciteit inzake aansluiting of capaciteitsreservatie wordt gevolgd. Hiertoe

¹ Beslissing tot wijziging van de gedragscode van 20 oktober 2022 houdende de voorwaarden voor de aansluiting op en de toegang tot het transmissienet en houdende de methoden voor het berekenen of vastleggen van de voorwaarden inzake de verstrekking van ondersteunende diensten en de toegang tot de grensoverschrijdende infrastructuur, inclusief de procedures voor de toewijzing van capaciteit en congestiebeheer (<https://www.creg.be/sites/default/files/assets/Publications/Decisions/B2899NL.pdf>)

werd in de nieuw ontworpen artikels 4.1.13, 4.1.17/10 en 4.1.18 naast een delegatie richting de technische reglementen inzake de aansluiting tot een net, de toegang tot een net en de methodologie over de toepassing van flexibele aansluitingsovereenkomsten op een net ook voorzien in de mogelijkheid om rekening te houden met categorieën van netgebruikers, categorieën van gebruikers aangesloten op het plaatselijk vervoersnet van elektriciteit of categorieën van aanvragers van een aansluiting op het net. Met deze rechtsgrond die kadert binnen het algemene energiebeleid kan de Vlaamse Nutsregulator binnen haar eigen bevoegdheden hierover nadien nog bijkomende, meer gedetailleerde technische regels vastleggen.

De Vlaamse Nutsregulator bespreekt in het laatste deel van het advies de artikels waar ze specifieke opmerkingen bij heeft, of voorstellen rond meegeeft. Dit is deels een herhaling van wat hierboven in de algemene bespreking reeds behandeld is. De voorstellen van de Vlaamse Nutsregulator worden hieronder meegenomen.

- Artikel 4 van het voorontwerp van decreet voegt een nieuw punt 17° toe aan artikel 4.1.6, §1 van het Energiedecreet van 8 mei 2009. Dit punt 17° bevat volgens de Vlaamse Nutsregulator zeer specifieke, gedetailleerde aansluitingsvoorwaarden. De Vlaamse Nutsregulator stelt voor om geen gedetailleerde aansluitingsvoorwaarden op te nemen in het Energiedecreet, maar dit over te laten aan de technische reglementen.

Punt 17° van artikel 4.1.6, §1 van het Energiedecreet vormt een letterlijke omzetting van artikel 31, lid 3 van de Vijfde Elektriciteitsrichtlijn. Om een latere ingebrekestelling voor niet-omzetting van de Vijfde Elektriciteitsrichtlijn van de Europese Commissie en eventuele sancties opgelegd aan het Koninkrijk België te vermijden, wordt ervoor gekozen om punt 17° volledig te behouden.

- Artikel 8 van het voorontwerp van decreet voegt een nieuw artikel 4.1.17/9 toe aan het Energiedecreet van 8 mei 2009. Dit nieuwe artikel bepaalt de toepassingsvoorwaarden om een flexibele aansluitingsovereenkomst te kunnen aanbieden. De Vlaamse Nutsregulator doet voor de paragrafen 1, 2 en 3 een aantal voorstellen van tekstuele verduidelijking. Voor meer informatie wordt er verwezen naar het advies van de Vlaamse Nutsregulator.

Het grootste deel van deze voorstellen wordt meegenomen en het voorontwerp van decreet wordt hieraan aangepast, sommige voorstellen worden niet meegenomen. Voor de verdere uitleg wordt er verwezen naar de algemene bespreking van het advies hierboven.

- Artikel 9 van het voorontwerp van decreet voegt een nieuw artikel 4.1.17/10 toe aan het Energiedecreet van 8 mei 2009. In paragraaf 2 van dit artikel wordt de methodologie over de toepassing van flexibele aansluitingsovereenkomsten vastgelegd. Volgens de Vlaamse Nutsregulator is het sterk aangewezen om explicieter te vermelden dat deze methodologie eveneens de algemene methodiek bevat voor de uitvoering van netstudies.

Deze toevoeging wordt meegenomen en artikel 9 van het voorontwerp van decreet wordt aangepast. Zie ook de bespreking in het algemene deel.

- Artikel 10 van het voorontwerp van decreet voegt een nieuw artikel 4.1.17/11 toe aan het Energiedecreet van 8 mei 2009. Dit artikel legt de elementen op die het modelcontract van een flexibele aansluiting minstens moet bevatten. De Vlaamse Nutsregulator stelt een aantal tekstuele wijzigingen voor.

Deze tekstuele wijzigingen worden meegenomen in artikel 10 van het voorontwerp van decreet.

- Artikel 11 van het voorontwerp van decreet voegt een nieuw artikel 4.1.17/12 toe aan het Energiedecreet van 8 mei 2009. De Vlaamse Nutsregulator stelt dat het aangewezen is om in algemenere termen te spreken over flexibiliteit in punt 3° van voormelde artikel, naar analogie met de aanvulling aan artikel 4.1.18, §2, tweede lid, punt 1°.

Deze toevoeging wordt meegenomen en artikel 11 van het voorontwerp van decreet wordt overeenkomstig aangepast.

Verder stelt de Vlaamse Nutsregulator ook voor om de strikte goedkeuringsprocedure van de methodologie voor de opmaak van capaciteitskaarten te schrappen.

Deze opmerking wordt deels gevolgd, zoals hierboven bij de algemene opmerkingen besproken.

- Artikel 13 van het voorontwerp van decreet voegt een nieuw artikel 4.1.17/14 toe aan het Energiedecreet van 8 mei 2009. Dit nieuw ingevoegde artikel legt de compensatie(voorwaarden) vast die van toepassing zijn bij een flexibele aansluitingsovereenkomst. De Vlaamse Nutsregulator stelt voor om dit artikel te vervangen door een algemene delegatie naar hen. De argumentatie van de Vlaamse Nutsregulator werd hierboven besproken bij de algemene opmerkingen bij het advies. Verder wijst de Vlaamse Nutsregulator erop dat in paragraaf 1 het begrip "flexibele aansluitingscontract" wordt gebruikt, afwijkend van het begrip "flexibele aansluitingsovereenkomst" dat verder consequent wordt gehanteerd doorheen het voorontwerp van decreet.

Omwille van de argumenten aangehaald bij de algemene opmerkingen bij het advies hierboven besproken, wordt deze aanpassing niet meegenomen in het voorontwerp van decreet.

Het begrip "flexibele aansluitingscontract" wordt wel gewijzigd naar het begrip "contract van de flexibele aansluitingsovereenkomst" om consistent te blijven in het gebruik van het begrip "flexibele aansluitingsovereenkomst" in het voorontwerp van decreet.

- Artikel 14 van het voorontwerp van decreet voegt een nieuw artikel 4.1.17/15 toe aan het Energiedecreet van 8 mei 2009. De Vlaamse Nutsregulator stelt voor om dit artikel te schrappen en doen een eigen voorstel om het artikel te vervangen. Verder stellen ze voor om het artikel niet op te nemen onder de nieuw ingevoerde onderafdeling V. Flexibele aansluitingsovereenkomsten, maar onder titel IV, hoofdstuk I, afdeling V. Aansluiting op een distributienet of het plaatselijk vervoernet van elektriciteit.

Paragrafen 2 tot en met 4 van het voorstel van artikel door de Vlaamse Nutsregulator worden meegenomen en het voorontwerp van decreet wordt aangepast. Dit is een verduidelijking van de teksten van het huidige artikel in het voorontwerp van decreet. Paragraaf 1 wordt niet overgenomen, dit zou een algemeen recht op aansluiting inschrijven in het Energiedecreet van 8 mei 2009 en houdt een uitbreiding in van het recht op aansluiting voor huishoudelijke afnemers van elektriciteit, zoals vermeld in artikel 4.1.14 van het Energiedecreet van 8 mei 2009. Ook wordt het artikel van het voorontwerp van decreet niet verplaatst naar afdeling V. Aansluiting op een distributie of het plaatselijk vervoernet van elektriciteit. De bepaling blijft

onder onderafdeling V. Flexibele aansluitingsovereenkomsten staan. Het artikel geeft immers aan de elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit de mogelijkheid om een flexibele aansluitingsovereenkomst niet aan te bieden, dit is specifiekere dan de algemene weigering van een aansluiting.

- Artikel 15 van het voorontwerp van decreet voegt een nieuw artikel 4.1.17/16 toe aan het Energiedecreet van 8 mei 2009 waarin het kader voor het aanbieden van een permanente flexibele aansluitingsovereenkomst decretaal wordt vastgelegd. De Vlaamse Nutsregulator stelt voor om in paragraaf 1 de specifieke verwijzing naar elektriciteitsopslagfaciliteiten te schrappen en het tweede lid volledig of minstens de twee laatste zinnen te schrappen, aangezien het kader voor de permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten wordt uitgewerkt door de regulerende instanties. Tenslotte stelt de Vlaamse Nutsregulator voor paragraaf 2 nog enkele aanpassingen ter verduidelijking voor.

De specifieke verwijzing naar elektriciteitsopslagfaciliteiten in paragraaf 1 vormt een letterlijke omzetting van artikel 6bis, eerste lid, punt c) van de Vijfde Elektriciteitsrichtlijn en dient dus behouden te blijven. Het tweede lid van paragraaf 1 wordt ook deels behouden. Hierin wordt het principe dat permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten tussentijds dienen te worden geëvalueerd door de elektriciteitsdistributienetbeheerder en beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit decretaal vastgelegd. Het elektriciteitsnet is voortdurend in evolutie, omwille hiervan is het belangrijk dat de toepassing van een permanente flexibele aansluitingsovereenkomst tussentijds te evalueren. Het artikel wordt zo aangepast dat de Vlaamse Nutsregulator meer vrijheid krijgt om de regels voor de toepassing van deze evaluatie vast te leggen.

De voorstellen voor het aanpassen van paragraaf 2 worden meegenomen en het decreet wordt hieraan aangepast.

- De Vlaamse Nutsregulator stelt nog enkele aanpassingen voor artikel 16 van het voorontwerp van decreet dat artikel 4.1.18 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 wijzigt voor. Zoals hoger vermeld wordt het in deel van de algemene bespreking van het advies.

Het voorstel van de Vlaamse Nutsregulator wordt grotendeels meegenomen en het decreet wordt hieraan aangepast. Verder worden er nog enkele bijkomende wijzigingen aan artikel 4.1.18 van het Energiedecreet voorgesteld, zoals het toevoegen van exploitanten van elektriciteitsopslagfaciliteiten aan het recht op toegang tot het net, een mogelijkheid invoeren om rekening te houden in de toepasselijke technische reglementen met verschillende categorieën van netgebruikers, categorieën van gebruikers aangesloten op het plaatselijk vervoernet van elektriciteit of categorieën van aanvragers van een aansluiting op het net en de mogelijkheid om rekening te houden met flexibiliteit bij het weigeren van toegang tot het net omwille van niet beschikken over voldoende capaciteit.

- Artikel 18 van het voorontwerp van decreet voegt een nieuw artikel 4.1.19/2 toe aan het Energiedecreet van 8 mei 2009. De Vlaamse Nutsregulator vindt het in dit artikel zinvol om tekstueel te verduidelijken dat het gaat om een afzonderlijke methodologie van enerzijds de distributienetbeheerders, en anderzijds de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit. Aangezien het gaat om netten met verschillende kenmerken, zullen de afwegingskaders vermoedelijk niet identiek zijn.

Deze tekstuele toevoegingen worden meegenomen en artikel 4.1.19/2 van het Energiedecreet wordt overeenkomstig aangepast.

- Door de in artikel 19 van het voorontwerp van decreet voorgestelde aanpassingen aan artikel 4.2.1, § 2 punt 14° lijken nu verschillende zaken te worden vermengd: enerzijds de methodologie/regels over de aankoop van flexibiliteitsdiensten (verschillende types), en anderzijds de methodologie voor het afwegingskader uit het nieuwe artikel 4.1.19/2 van het voorontwerp van decreet. De Vlaamse Nutsregulator stelt voor om deze duidelijk van elkaar te onderscheiden, door punt 14° in beperktere mate aan te passen ten opzichte van de actuele bepaling in het Energiedecreet (en dus ook de niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten erin te behouden zoals in het bestaande decreet), en een bijkomend een punt 20° toe te voegen waarin verwezen wordt naar de methodologie vermeld in artikel 4.1.19/2, eerste lid.

Deze toevoeging door de Vlaamse Nutsregulator wordt meegenomen en artikel 19 van het voorontwerp van decreet wordt verder aangevuld met bovenstaande verduidelijkingen.

3) Advies van de afdeling Wetgeving van de Raad van State

D. Bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest

Dit decreet regelt een gewestbevoegdheid. Overeenkomstig artikel 6, §1, VII, eerste lid, a) BWHI is het Vlaamse Gewest bevoegd voor de distributie en het plaatselijk vervoer van elektriciteit door middel van netten waarvan de nominale spanning lager is dan of gelijk aan 70.000 volt, met inbegrip van de distributienettarieven voor elektriciteit. Daarnaast is het Vlaamse Gewest bevoegd voor de nieuwe energiebronnen artikel 6, §1, VII, eerste lid, f) BWHI en het rationeel energieverbruik artikel 6, §1, VII, eerste lid, h) BWHI.

De Raad van State heeft in haar advies van 22 januari 2021 nr. 68.494/3 gesteld dat ondanks het feit dat de flexibiliteits- en aggregatiediensten niet expliciet vermeld zijn in artikel 6, §1, VII, eerste lid BWHI er evenwel vastgesteld moet worden dat voor die activiteiten gebruik wordt gemaakt van het distributienet of het plaatselijk vervoernet voor elektriciteit bedoeld in artikel 6, § 1, VII, eerste lid, a) BWHI. Voor zover de regeling van de flexibiliteits- en aggregatiediensten al niet zou kunnen worden beschouwd als deel uitmakend van de distributie en het plaatselijk vervoer van elektriciteit, kan het in ieder geval worden gerekend tot "de gewestelijke aspecten van de energie", artikel 6, § 1, VII, eerste lid BWHI. De regeling van het vraagbeheer en de balancering van het distributiebeheer is ook een gewestelijke bevoegdheid, advies van de Raad van State van 4 januari 2017 nr. 60.616/3.

Uit de rechtspraak van het Grondwettelijke Hof² blijkt dat een regeling inzake flexibele aansluitingsovereenkomsten een gewestelijke bevoegdheid betreft (nieuwe energiebronnen en rationeel energiegebruik). Behoudens de uitdrukkelijk vermelde uitzonderingen, hebben de gewesten de exclusieve bevoegdheid inzake de bescherming van het leefmilieu, de nieuwe energiebronnen en het rationeel energieverbruik. Het komt derhalve de gewesten toe in die aangelegenheden verplichtingen op te leggen aan alle betrokken actoren op de energiemarkt.³

II. Toelichting bij de artikelen

² GwH 28 april 2016, nr. 56/2016, B.5.1 en B5.2.

³ GwH 21 november 2024, nr. 140/2024, B.7.1.

Hoofdstuk 1. Inleidende bepalingen

Artikel 1.

Dit decreet regelt een gewestbevoegdheid. Overeenkomstig artikel 6, §1, VII, eerste lid, a) BWHI is het Vlaamse Gewest bevoegd voor de distributie en het plaatselijk vervoer van elektriciteit door middel van netten waarvan de nominale spanning lager is dan of gelijk aan 70.000 volt, met inbegrip van de distributienettarieven voor elektriciteit. Daarnaast is het Vlaamse Gewest bevoegd voor de nieuwe energiebronnen artikel 6, §1, VII, eerste lid, f) BWHI en het rationeel energieverbruik artikel 6, §1, VII, eerste lid, h) BWHI.

Zie een verdere uiteenzetting hierboven onder punt "D. Bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest".

Artikel 2

Dit decreet dient tot gedeeltelijke omzetting van richtlijn (EU) 2024/1711 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juni 2024 tot wijziging van de richtlijnen (EU) 2018/2001 en (EU) 2019/944 inzake het verbeteren van de opzet van de elektriciteitsmarkt van de Unie (de Vijfde Elektriciteitsrichtlijn).

Dit decreet voorziet in de gedeeltelijke uitvoering van verordening (EU) 2024/1747 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juni 2024 tot wijziging van de Verordeningen (EU) 2019/942 en (EU) 2019/943 wat betreft het verbeteren van de opzet van de elektriciteitsmarkt van de Unie.

Hoofdstuk 2. Wijzigingen van het Energiedecreet van 8 mei 2009

Artikel 3

Artikel 3 voegt een aantal nieuwe definities in artikel 1.1.3 van het energiedecreet van 8 mei 2009 in. Dit artikel vormt de gedeeltelijke omzetting van artikel 2 en artikel 6bis van de Vijfde Elektriciteitsrichtlijn. De nieuw ingevoerde definities zijn specifiek nodig ter invulling van het Vlaamse decretaal kader voor flexibele aansluitingsovereenkomsten.

- Er wordt een nieuw begrip 'congestiegebied' ingevoerd. Een congestiegebied is een gebied waar de elektriciteitscapaciteit voor nieuwe aansluitingen of het verhogen van de capaciteit van bestaande aansluitingen op het elektriciteitsdistributienet of het plaatselijk vervoernet van elektriciteit beperkt of niet beschikbaar is. Hoewel dit niet expliciet vermeld wordt in de definitie, verwijst de elektriciteitscapaciteit naar zowel bestaande als toekomstige netcapaciteit. Binnen congestiegebieden kunnen

dus zowel bestaande als toekomstige netcongesties meegenomen te worden. Alhoewel de congestiegebieden binnen de Vlaamse bevoegdheid enkel gaan over netgebieden op de elektriciteitsdistributienetten of het plaatselijk vervoernet van elektriciteit, is het ook mogelijk dat er op deze betrokken netten een congestiegebied wordt gecreëerd waarbij congestierisico's op het transmissienet of geen of beperkte netcapaciteit op het transmissienet aan de oorzaak liggen. Deze problemen op het transmissienet kunnen ook congestierisico's en problemen met netcapaciteit creëren op de elektriciteitsdistributienetten of het plaatselijke vervoernet van elektriciteit.

- Flexibele aansluitingsovereenkomsten wordt gedefinieerd. Een flexibele aansluitingsovereenkomst is een overeenkomst met daarin een reeks overeengekomen voorwaarden voor het aansluiten van elektriciteitscapaciteit op het net, waaronder voorwaarden om de injectie van elektriciteit in en de afname van elektriciteit uit het elektriciteitsdistributienet of het plaatselijk vervoernet van elektriciteit te beperken en te regelen.
- Ten slotte wordt het nieuwe begrip 'verbruiksinstallatie' gedefinieerd als een installatie die elektriciteit verbruikt of afneemt van het net die via één of meer aansluitingspunten met het elektriciteitsdistributienet of het plaatselijk vervoernet van elektriciteit verbonden is. Met 'aansluitingspunt', zoals gedefinieerd in de technische reglementen van de Vlaamse Nutsregulator wordt er het volgende bedoeld: de fysieke plaats en het spanningsniveau van het punt waar de aansluiting verbonden is met het elektriciteitsdistributienet, het plaatselijk vervoernet van elektriciteit of het gesloten distributienet voor elektriciteit.

Artikel 4

Artikel 4.1.6, paragraaf 1 van het energiedecreet van 8 mei 2009 bevat de taken voor het beheer van het distributienet en het plaatselijk vervoernet van elektriciteit.

Er wordt een punt 16° toegevoegd aan paragraaf 1 met het oog op de invoering van een taak in het kader van de publicatie van de huidige en toekomstige beschikbare capaciteit voor nieuwe aansluitingen en het verhogen van de capaciteit van bestaande aansluitingen, met inbegrip van de capaciteit voor de aangevraagde verzoeken tot aansluiting en de mogelijkheid van flexibele aansluitingsovereenkomsten in congestiegebieden, op de elektriciteitsdistributienetten en plaatselijk vervoernet van elektriciteit. De publicatie van de beschikbare capaciteit op het net gebeurt aan de hand van

capaciteitskaarten. De vermelde informatie is duidelijk en heeft een hoge granulariteit. De voorwaarden en modaliteiten voor de uitwerking van de capaciteitskaarten worden beschreven in artikel 8 en artikel 11 van dit voorontwerp van decreet. Dit vormt een omzetting van artikel 31, lid 3, eerste alinea van de Vijfde Elektriciteitsrichtlijn en geeft uitvoering aan artikel 50, 4bis van de verordening (EU) 2024/1747 van 13 juni 2024.

Er wordt een punt 17° toegevoegd aan paragraaf 1 met het oog op het verstrekken van transparante en duidelijk informatie over de status en behandeling van de verzoeken tot aansluiting op het net aan de netgebruikers. Deze informatie wordt meegedeeld binnen drie maanden na de indiening van het verzoek. Zolang het verzoek tot aansluiting niet is ingewilligd of niet definitief is afgewezen, wordt de informatie minstens elk kwartaal geactualiseerd. Dit vormt een omzetting van artikel 31, lid 3, tweede alinea van de Vijfde Elektriciteitsrichtlijn.

Ten slotte wordt een punt 18° toegevoegd aan paragraaf 1. Dit nieuwe punt bepaalt dat de netbeheerders het mogelijk moeten maken voor aanvragers van een aansluiting en netgebruikers op de elektriciteitsdistributienetten en het plaatselijk vervoernet van elektriciteit om aanvragen voor netaansluitingen en de bijhorende documenten volledig digitaal in te kunnen dienen. Dit vormt een omzetting van artikel 31, lid 3bis van de Vijfde Elektriciteitsrichtlijn.

Artikel 5

Artikel 5 voegt aan het artikel 4.1.13 een nieuw artikel toe. Dit nieuw artikel stelt dat de Vlaamse Nutsregulator de regels inzake aansluiting op het elektriciteitsdistributienet en het plaatselijk vervoernet van elektriciteit vastlegt in de toepasselijke technische reglementen. De Vlaamse Nutsregulator kan bij het vastleggen van deze regels in de technische reglementen rekening houden met categorieën van netgebruikers, categorieën van gebruikers aangesloten op het plaatselijk vervoernet van elektriciteit of categorieën van aanvragers van een aansluiting op het net. Dit biedt de mogelijkheid om bij de aansluiting op de elektriciteitsdistributienetten of het plaatselijk vervoernet van elektriciteit te differentiëren tussen verschillende categorieën van netgebruikers.

Artikel 6

Artikel 6 voegt aan artikel 4.1.17/4 een nieuwe paragraaf 3 toe. Deze nieuwe paragraaf legt de verplichting op aan de elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit om op regelmatige basis marktvragen voor de aankoop van flexibiliteitsdiensten, voor het beheer van lokale congestie binnen hun dekkingsgebied of voor redispatching, te lanceren. De netbeheerders lanceren deze periodieke marktvragen ten minste in functie van de door hen aangeduide congestiegebieden. De Vlaamse Nutsregulator kan verdere regels vastleggen over het lanceren van die marktvragen in de toepasselijke

technische reglementen. Daarbij kan de Vlaamse Nutsregulator bv. verder bepalen hoe vaak deze marktvragen zouden moeten gebeuren.

Deze verplichting wordt ingevoerd om te waarborgen dat de elektriciteitsdistributienetbeheerders en beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit voldoende zouden inzetten op het lanceren van marktvragen en indien mogelijk het inzetten van deze marktproducten die werden goedgekeurd door de Vlaamse Nutsregulator, ten minste voor de door hen aangeduide congestiegebieden. In congestiegebieden is het ook mogelijk om in te zetten op marktgebaseerde producten, naast het inzetten van flexibele aansluitingsovereenkomsten. Artikel 4.1.17/4, paragraaf 1 bepaalt dat de elektriciteitsdistributienetbeheerders en beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit de specificaties van de aankoop van flexibiliteitsdiensten moeten bepalen voor het beheer van lokale congestie binnen hun dekkingsgebied in de vorm van gestandaardiseerde marktproducten of producten die gevaloriseerd worden. De invoering van de nieuwe paragraaf 3 aan het artikel, zorgt ervoor dat de toepassing van marktgebaseerde flexibiliteit niet wordt uitgehold door de invoering van een regelgevend kader voor flexibele aansluitingsovereenkomsten.

Het is echter mogelijk dat er ondanks verschillende marktvragen geen of beperkte marktgebaseerde producten ingezet kunnen worden door de netbeheerders bv. omdat er geen of een beperkt aanbod vanuit de markt is of omdat de prijs van de aangeboden diensten te hoog is. De invoering van deze nieuwe paragraaf in het artikel 4.1.17/4 doet geen afbreuk aan de reeds beschreven regels in het artikel 4.1.17/5 waarbij het in sommige gevallen mogelijk is om geen marktproducten in te zetten.

Artikel 7

Artikel 7 voegt een nieuwe onderafdeling V. Flexibele aansluitingsovereenkomsten toe aan titel IV, hoofdstuk I, afdeling V/1 van het Energiedecreet van 8 mei 2009. Onder deze nieuwe onderafdeling worden 8 nieuwe artikelen in het Energiedecreet toegevoegd die de invoering van een regelgevend kader voor flexibele aansluitingsovereenkomsten in de Vlaamse wetgeving inhouden. Deze artikelen vormen een omzetting van artikel 6bis van de Vijfde Elektriciteitsrichtlijn.

Artikel 8

Artikel 8 voegt een nieuw artikel 4.1.17/9 toe onder de nieuwe onderafdeling V. Flexibele aansluitingsovereenkomsten, ingevoegd bij artikel 7 van dit voorontwerp van decreet. Dit nieuwe artikel bepaalt de toepassingsvoorwaarden om een flexibele aansluitingsovereenkomst aan te bieden en af te sluiten. Met deze voorwaarden wordt het toepassingsgebied van flexibele aansluitingsovereenkomsten duidelijk afgebakend waarbij de netbeheerders flexibele aansluitingsovereenkomsten enkel aanbieden als aan al deze

voorwaarden is voldaan. Wanneer aan deze voorwaarden voldaan is, biedt een netbeheerder een flexibele aansluitingsovereenkomst aan. In overweging 15 van de Vijfde Elektriciteitsrichtlijn wordt het volgende bepaald (eigen onderlijning): *"In gebieden waar elektriciteitsnetten beperkte of geen netwerkcapaciteit hebben, moeten netgebruikers die om aansluiting op het net verzoeken, kunnen profiteren van de totstandbrenging van een niet-vaste, flexibele, aansluitovereenkomst. (...) Systeembeheerders moeten de mogelijkheid bieden om in dergelijke gebieden flexibele aansluitingen tot stand te brengen. (..)"*. Dit wordt echter door het voorontwerp van decreet niet opgelegd als een absolute verplichting van de netbeheerders. In het voorgestelde artikel 4.1.17/15 wordt immers bepaald dat de netbeheerders kunnen beslissen om geen flexibele aansluitingsovereenkomst aan te bieden wanneer ze afdoende gemotiveerd, op basis van transparante, objectieve, niet-discriminerende en cijfermatige criteria kunnen aantonen dat een aansluiting binnen een congestiegebied niet economisch efficiënt is. Er wordt met een getrappt systeem gewerkt. In de eerste plaats moeten de netbeheerders een flexibele aansluitingsovereenkomst aanbieden (wanneer alle voorwaarden voldaan zijn), pas wanneer ze voldoende gemotiveerd kunnen aantonen dat dit niet economisch efficiënt is, kunnen ze beslissen om geen flexibele aansluitingsovereenkomst aan te bieden. Deze weigeringsbeslissing dient meegedeeld te worden aan de netgebruiker en hiertegen kan de netgebruiker beroep aantekenen bij de Vlaamse nutsregulator.

Paragraaf 1 bestaat uit vier leden. Het eerste lid legt de toepassingsvoorwaarden vast, deze moeten alle drie vervuld zijn alvorens kan worden overgegaan tot het aanbieden en afsluiten van een flexibele aansluitingsovereenkomst bij een nieuwe aansluitingsaanvraag of een aanvraag voor een verhoging van de capaciteit van een reeds bestaande aansluiting.

Het gaat om volgende drie toepassingsvoorwaarden:

- 1° de installatie waarvoor een aanvraag wordt ingediend is gelegen binnen een congestiegebied, zoals vermeld in paragraaf 2, of op basis van de netstudie blijkt dat de aansluiting van de installatie congestie veroorzaakt, volgens de methodologie over de toepassing van flexibele aansluitingsovereenkomsten vermeld in artikel 4.1.17/10 §2;
- 2° bij de aanvraag wordt er een netinvestering gepland, zoals vermeld in paragraaf 3;
- 3° het gaat om een aansluitingsaanvraag of een aanvraag om de capaciteit van de bestaande aansluiting van een installatie te verhogen.

Bij de eerste toepassingsvoorwaarde is het mogelijk dat er bij een of meerdere nieuwe aansluitingsaanvragen of een of meerdere aanvragen voor het verhogen van de capaciteit van een bestaande aansluiting in een bepaald netgebied er zich nog geen congestieproblemen voordoen of er nog voldoende netcapaciteit beschikbaar is volgens de capaciteitskaarten van de netbeheerders. Deze kaarten zullen maandelijks geactualiseerd worden, maar in de tussentijd is het mogelijk dat de status van het netgebied door een of meerdere aansluitingsaanvragen of

aanvragen voor verhoging van de bestaande capaciteit kan veranderen van een netgebied zonder congestie naar een congestiegebied. Deze nieuwe aanvragen of aanvragen tot verhoging van de bestaande capaciteit kunnen zelf de oorzaak voor mogelijke congestierisico's of capaciteitsproblemen zijn. De capaciteitskaarten moeten daarbij als een indicatief instrument gezien worden waarbij het in sommige gevallen mogelijk is dat de effectieve situatie rond beschikbare netcapaciteit en mogelijke congestierisico's pas echt duidelijk zullen zijn na het uitvoeren van de netstudies die in functie van de aanvragen zullen uitgevoerd worden door de netbeheerders. Bij deze eerste voorwaarde zijn dus twee situaties mogelijk: de installatie ligt in een congestiegebied of op basis van de netstudie blijkt dat de aansluiting congestie veroorzaakt. In het geval dat een specifiek netgebied nog niet als congestiegebied wordt aangeduid maar er bij een aansluitingsaanvraag of aanvraag tot verhoging van de bestaande capaciteit uit de netstudie toch zou blijken dat deze aanvraag congestie veroorzaakt, dan zou dit bij een volgende maandelijks update van de capaciteitskaarten ook duidelijk moeten zijn dat dit specifiek netgebied wel als congestiegebied zou worden aangeduid.

In het laatste lid van paragraaf 2 wordt duidelijk gesteld dat de toepassing van een flexibele aansluitingsovereenkomst volgt uit de netstudie die gekoppeld is aan de aanvraag van de aansluiting en de aanvraag van de verhoging van de capaciteit van de bestaande aansluiting.

Bij de tweede toepassingsvoorwaarden wordt er gesteld dat een flexibele aansluiting enkel kan aangeboden worden indien er bij de aanvraag van de aansluiting een netinvestering reeds gepland is of er een netinvestering wordt ingepland omwille van deze aanvraag of een andere aanvraag voor een nieuwe aansluiting of verhoging van de capaciteit van een bestaande aansluiting. Dit is een belangrijk principe bij de toepassing van een flexibele aansluitingsovereenkomst. Een flexibele aansluitingsovereenkomst kan ingezet worden om een netgebruiker sneller aan te sluiten, waarbij er tijdelijk een flexibele en vast vermogen wordt vastgelegd totdat de nodige netinvesteringen gerealiseerd zijn. Het lijkt ook een nodige voorwaarde om het principe uit het artikel 6bis uit de Vijfde Elektriciteitsrichtlijn dat de netinvesteringen niet mogen vertraagd worden te kunnen handhaven.

Bij de derde toepassingsvoorwaarde wordt er gesteld dat een flexibele aansluitingsovereenkomst enkel kan worden toegepast bij een nieuwe aansluitingsaanvraag of bij een verhogen van de capaciteit van een bestaande aansluiting. Flexibele aansluitingsovereenkomsten kunnen dus niet gebruikt worden bij bestaande aansluitingen tenzij er verzwaring van de bestaande aansluiting wordt aangevraagd. Daarbij moet een verzwaring van een bestaande aansluiting gezien worden als een verzwaring van het aansluitingsvermogen of het contractuele vermogen. Om mogelijke congesties bij bestaande aansluitingen op te vangen kunnen er andere flexibiliteitsoplossingen en instrumenten ingezet worden door netbeheerders zoals bv. marktproducten.

Als voor een aanvraag van een aansluiting en een aanvraag van een verhoging van de capaciteit van de bestaande aansluiting uit de capaciteitskaarten geen congestiegebied valt af te leiden, moet aan de hand van de netstudie gekoppeld aan deze aanvraag aangetoond worden dat deze aanvraag congestie veroorzaakt en dus ook in een congestiegebied ligt. Zie ook 4^e lid paragraaf 2.

Het tweede lid van deze paragraaf legt het algemene principe vast dat een flexibele aansluitingsovereenkomst de ontwikkeling van de netinvesteringen op de elektriciteitsdistributienetten en het plaatselijk vervoernet van elektriciteit niet mag vertragen. De Vlaamse Nutsregulator houdt toezicht op de naleving van dit principe. Dit toezicht doet hij aan de hand van de investeringsplannen van de elektriciteitsdistributienetbeheerders en beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit en aan de hand van de rapporteringsplicht die deze netbeheerders wordt opgelegd door het nieuw ingevoerde artikel 4.1.17/13, dat ingevoerd wordt door artikel 12 van dit voorontwerp van decreet.

Het derde lid van deze paragraaf bepaalt dat flexibele aansluitingsovereenkomsten moeten worden omgezet in vaste aansluitingsovereenkomsten van zodra de eraan gerelateerde netinvestering is voltooid.

Het vierde lid van deze paragraaf bepaalt dat een flexibele aansluitingsovereenkomst vroegtijdig kan beëindigd worden wanneer twee voorwaarden cumulatief vervuld zijn. Ten eerste, moet de netinvestering die gekoppeld is aan deze flexibele aansluitingsovereenkomst niet meer noodzakelijk zijn. Dit kan het gevolg zijn wanneer bestaande netgebruikers overstappen naar het transmissienet of hun activiteiten stopzetten. In dergelijk geval vervalt de nood aan een netinvestering en komt er eventueel voldoende netcapaciteit vrij om de netgebruiker met een flexibele aansluitingsovereenkomst een vaste aansluiting te kunnen aanbieden. Ten tweede, moet de beslissing om de flexibele aansluitingsovereenkomst vroegtijdig te beëindigen in onderlinge overeenkomst tussen de netbeheerders en de netgebruiker besloten zijn. De vergoeding vastgelegd in het volgende lid die betaald moet worden indien er niet voldaan is aan één van de voorwaarden opgelegd door deze paragraaf, eerste t.e.m. derde lid, is niet van toepassing in deze situatie.

Tenslotte bepaalt het laatste lid van deze paragraaf dat alle al uitgevoerde en toekomstige modulaties in het kader van de flexibele aansluitingsovereenkomst vergoed moeten worden volgens de voorwaarden vermeldt in het nieuw ingevoerde artikel 4.1.17/14, §1, derde lid. Deze vergoeding is van toepassing indien de toepassingsvoorwaarden van een flexibele aansluitingsovereenkomst, vermeld in het eerste t.e.m. het derde lid van deze paragraaf, niet correct werden toegepast. De Vlaamse Nutsregulator houdt toezicht, via de rapporteringsplicht of de goedgekeurde investeringsplannen, op het naleven van de toepassingsvoorwaarden door de netbeheerders. Bijkomend bij de vergoeding van

de gemoduleerde volumes kan de Vlaamse Nutsregulator een administratieve geldboete opleggen overeenkomstig de procedure en voorwaarden vermeld in de bepalingen van titel XIII, hoofdstuk III van het Energiedecreet van 8 mei 2009. Deze bepaling moet voor de netgebruikers die een flexibele aansluitingsovereenkomst aangaan, waarborgen dat de elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit de toepassingsvoorwaarden correct toepassen.

Paragraaf 2 is een verdere uitwerking van de eerste toepassingsvoorwaarde dat een flexibele aansluitingsovereenkomst enkel kan toegepast worden wanneer de aansluitingsaanvraag of aanvraag voor verhoging van de capaciteit van een al bestaande aansluiting gelegen is in een congestiegebied. Deze congestiegebieden worden door de elektriciteitsdistributienetbeheerders en beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit geïdentificeerd aan de hand van capaciteitskaarten. De netbeheerders dienen daarbij rekening te houden met twee verschillende capaciteitskaarten. Bij de uitwerking van deze kaarten kunnen de netbeheerders ook opteren om deze verschillende kaarten in één kaart te integreren bv. via verschillende kaartlagen of keuzeopties.

De eerste is een capaciteitskaart die de huidige netcapaciteit binnen hun dekkingsgebied weergeeft en deze dient ten minste elke maand geüpdatet te worden. De capaciteitskaart heeft als doel om netgebruikers inzicht te geven in bestaande huidige netcapaciteit van de verschillende netgebieden in het dekkingsgebied van de netbeheerders. Daarnaast geeft deze capaciteitskaart ook aan welke netgebieden er congestiegebied worden aangeduid.

De tweede capaciteitskaart geeft de toekomstige beschikbare netcapaciteit voor ten minste de komende drie jaar na publicatie van deze kaart weer, beschreven op basis van de meest recente goedgekeurde investeringsplannen en de meeste recente aansluitingsaanvragen op de elektriciteitsdistributienetten en het plaatselijk vervoernet van elektriciteit. Deze kaart dient ten minste elke maand geüpdatet te worden. Op deze manier kunnen deze kaarten ook rekening houden met nieuwe evoluties zoals bv. nieuwe aansluitingsaanvragen of aanvragen voor verhoging van de capaciteit van bestaande aansluitingen. Deze kunnen ook invloed hebben op de netcapaciteit en mogelijke congestie- of capaciteitsproblemen verder in de toekomst. Deze tweede capaciteitskaart moet netgebruikers inzicht geven in de beschikbare netcapaciteit en congestierisico's voor de nabije toekomst. De elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit maken beide capaciteitskaarten steeds publiek op hun website.

Wanneer de effectieve toepassing van een flexibele aansluitingsovereenkomst niet kan aangetoond worden via de capaciteitskaarten, omdat deze nog geen congestiegebied aangeven, dan dient aan de hand van de netstudie gekoppeld aan deze aanvraag aangetoond te worden dat de aanvraag in een congestiegebied ligt.

Enkel uitgaan van de capaciteitskaarten om na te gaan of de eerste toepassingsvoorwaarde vervuld is, is in de praktijk niet mogelijk. Een congestie kan namelijk ook door een of meerdere aansluitingsaanvragen of aanvragen voor een verhoging van de capaciteit van een bestaande aansluiting veroorzaakt worden. Wanneer dit het geval is, dient deze nieuwe situatie wel steeds opgenomen te worden bij de eerstvolgende update van de capaciteitskaarten.

Paragraaf 3 is een verdere uitwerking van de tweede toepassingsvoorwaarde. De afsluiting van een flexibele aansluitingsovereenkomst dient steeds gekoppeld te worden aan een netinvestering. Deze link moet minstens blijken uit de investeringsplannen die worden opgemaakt door de elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit. De netinvesteringsplannen, die tweejaarlijks worden opgemaakt door de netbeheerders, zijn een eerste formele manier om af te toetsen welke concrete investeringen er ingepland zijn door de netbeheerders. Aangezien deze pas om de twee jaar worden geactualiseerd, is het in afwachting van de opmaak van een nieuw investeringsplan mogelijk dat sommige geplande investeringen nog niet formeel zijn vastgelegd in een vorig investeringsplan. Daarnaast bevatten de netinvesteringsplannen ook geplande investeringen voor de langetermijnontwikkeling met een scope van 10 jaar. In deze gevallen is het mogelijk dat er nog geen concrete netinvestering met een gekende looptijd is.

Om het mogelijk te maken dat flexibele aansluitingsovereenkomsten ook in dergelijke gevallen zouden kunnen worden toegepast, worden er naast de tweejaarlijks investeringsplannen nog twee andere instrumenten vastgelegd zodat er afdoende kan nagegaan worden of dat er aan de tweede voorwaarde van paragraaf 1, eerste lid, is voldaan. Daarbij gaat het over het tussentijds rapporteren van netinvesteringen aan de Vlaamse Nutsregulator en het toepassen van een standaardlooptijd bij flexibele aansluitingsovereenkomsten.

Naast de investeringsplannen rapporteren de netbeheerders ook, ten minste jaarlijks, tussentijds over de geplande investeringen op hun website en via hun rapporteringsplicht aan de Vlaamse Nutsregulator in kader van de toepassing van flexibele aansluitingsovereenkomsten. De Vlaamse Nutsregulator kan nadere regels bepalen met betrekking tot de rapportering over de geplande netinvesteringen. Door te voorzien in deze bijkomende mogelijkheid, krijgen de elektriciteitsdistributienetbeheerders de mogelijkheid om flexibele aansluitingsovereenkomsten aan te bieden wanneer deze nog niet zouden zijn opgenomen in de laatste versie van hun investeringsplannen en geldt er een voldoende waarborg dat er weldegelijk een netinvestering gekoppeld wordt aan de aangeboden flexibele aansluitingsovereenkomst. Deze netinvesteringen moeten worden opgenomen in het eerstvolgende investeringsplan.

In sommige gevallen is een flexibele aansluitingsovereenkomst op het elektriciteitsdistributienet of het plaatselijk vervoernet van elektriciteit gelinkt met

problemen met netcapaciteit op het transmissienet en een netinvestering die is ingepland op het transmissienet om deze problemen te verhelpen. In kader van het vaststellen van de link tussen flexibele aansluitingsovereenkomsten op de elektriciteitsdistributienetten en het plaatselijk vervoernet van elektriciteit en investeringen op het transmissienet dienen de elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit op regelmatige basis af te stemmen met de transmissienetbeheerder. Daarnaast kunnen de elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit zich ook beroepen op informatie uit het meest recente beschikbare Federaal Ontwikkelingsplan.

Verder wordt er in paragraaf 3 bepaald hoe de ingeschatte looptijd van de flexibele aansluitingsovereenkomst vastgelegd moet worden. De ingeschatte looptijd van de flexibele aansluitingsovereenkomst wordt op voorhand vastgelegd in de flexibele aansluitingsovereenkomst en is een statisch, contractueel gegeven, dus niet onderhevig aan wijzigingen wanneer de reële uitvoeringstermijn van de eraan gekoppelde netinvestering later wijzigt. Wanneer bij het afsluiten van de overeenkomst gewerkt wordt met een standaard uitvoeringstermijn van de eraan gekoppelde netinvestering, dan wordt de ingeschatte looptijd van de flexibele aansluitingsovereenkomst evenwel eenmalig aangepast zodra de concrete uitvoeringstermijn gekend is op basis van de projectplanning, tenzij deze concrete uitvoeringstermijn langer is dan de standaard uitvoeringstermijn. De ingeschatte looptijd van een flexibele aansluitingsovereenkomst is dus een vast gegeven en biedt een zekerheid aan de netgebruiker. Wanneer de ingeschatte looptijd overschreden zou worden, is de netbeheerder een compensatie verschuldigd aan de netgebruiker, overeenkomstig het voorgestelde artikel 4.1.17/14, §1 van het Energiedecreet van 8 mei 2009.

Wanneer er bij het afsluiten van een flexibele aansluitingsovereenkomst al een concrete uitvoeringstermijn van de ermee verbonden netinvestering bekend is, dan is de ingeschatte looptijd van de flexibele aansluitingsovereenkomst hieraan gelijk maar nooit groter dan de standaard uitvoeringstermijn.

Wanneer er bij het afsluiten van de flexibele aansluitingsovereenkomst nog geen concrete uitvoeringstermijn van de netinvestering en dus ook nog geen ingeschatte looptijd van de flexibele aansluitingsovereenkomst kan worden vastgesteld, dan wordt de ingeschatte looptijd van de flexibele aansluitingsovereenkomst tijdelijk gelijk gesteld aan een standaard uitvoeringstermijn. Bij het bepalen van deze standaard uitvoeringstermijn moet er rekening gehouden worden met het type van netinvestering en het type net waarop de netinvestering moet gebeuren. De standaard uitvoeringstermijn moet ten laatste zijn omgezet in een concrete uitvoeringstermijn van de netinvestering nadat het eerstvolgende investeringsplan is goedgekeurd. De ingeschatte looptijd van de flexibele aansluitingsovereenkomst is nooit langer dan de eerder vastgelegde standaard uitvoeringstermijn. De

ingeschatte looptijd van de flexibele aansluitingsovereenkomst wordt in dat geval enkel nog bijgesteld indien de later bepaalde concrete uitvoeringstermijn korter is dan de eerder vastgelegde standaard uitvoeringstermijn. De bijgestelde ingeschatte looptijd wordt dan gelijk gesteld aan deze concrete uitvoeringstermijn. De standaard uitvoeringstermijn van de netinvestering en bijkomende regels worden vastgelegd door de Vlaamse Nutsregulator in de toepasselijke technische reglementen. Bij het bepalen van deze standaard uitvoeringstermijnen consulteert de Vlaamse Nutsregulator de elektriciteitsdistributienetbeheerders, de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit en de transmissienetbeheerder. Het zijn immers de netbeheerders die de volledige informatie bezitten over de ingeschatte termijnen van de verschillende netinvesteringen.

Met betrekking tot uitvoeringstermijnen en looptijden bij de toepassing van een flexibele aansluitingsovereenkomst moet er een onderscheid gemaakt worden tussen verschillende uitvoeringstermijnen en looptijden. Uitvoeringstermijnen gelden voor netinvesteringen en looptijden hebben betrekking op de flexibele aansluitingsovereenkomst zelf:

- De concrete uitvoeringstermijn van de netinvestering die gekoppeld is aan de flexibele aansluitingsovereenkomst. Het gaat hier om een verwachte, ingeschatte uitvoeringstermijn van een netinvestering, eventueel gefaseerd in deeltermijnen van duidelijk te onderscheiden projectfasen. De concrete uitvoeringstermijn heeft een planningskarakter. De concrete uitvoeringstermijn van de netinvestering is gelijk aan de ingeschatte looptijd van de flexibele aansluitingsovereenkomst zolang deze concrete uitvoeringstermijn niet langer is dan de standaard uitvoeringstermijnen. De concrete uitvoeringstermijn is te onderscheiden van de reële uitvoeringstermijn. Het is mogelijk dat de reële uitvoeringstermijn nog doorheen de tijd wordt aangepast bv. indien de netinvestering vertraging oploopt of sneller wordt gerealiseerd. Deze wijziging heeft geen invloed op de ingeschatte looptijd van de flexibele aansluitingsovereenkomst.
- De standaard uitvoeringstermijnen die toegepast kunnen worden door de netbeheerder indien de concrete uitvoeringstermijn van de gekoppelde netinvestering niet gekend is bij het afsluiten van de flexibele aansluitingsovereenkomst. Deze wordt ten laatste na de goedkeuring van het eerstvolgende investeringsplan omgezet in een concrete uitvoeringstermijn. De mogelijke standaard uitvoeringstermijnen worden vastgelegd in de toepasselijke technische reglementen.
- De ingeschatte looptijd van de flexibele aansluitingsovereenkomst zelf. Deze wordt vastgelegd in het flexibele aansluitingscontract bij het afsluiten van de flexibele aansluitingsovereenkomst. Deze ingeschatte looptijd kan niet meer worden gewijzigd. Wanneer de ingeschatte looptijd van de flexibele aansluitingsovereenkomst overschreden wordt, is er een vergoeding verschuldigd vanaf dat moment. De flexibele aansluitingsovereenkomst zelf blijft wel nog gelden. Indien er een standaard uitvoeringstermijn werd

vastgelegd kan de later vastgelegde ingeschatte looptijd nooit langer zijn dan de initiële standaard uitvoeringstermijn die werd vastgelegd.

- De looptijd van de flexibele aansluitingsovereenkomst. Dit is de gehele looptijd van de flexibele aansluitovereenkomst tot het moment dat de netinvestering is uitgevoerd. Deze komt overeen met de reële uitvoeringstermijn van de netinvestering die gekoppeld is aan deze flexibele aansluitingsovereenkomst.

Ten slotte bepaalt paragraaf 4 dat de flexibele aansluitingsovereenkomst enkel kan worden aangeboden aan netgebruikers die volgende installaties uitbaten:

- 1° productie-installaties met telecontrole of productie-installaties die conform verordening 2016/631/EU als type B of hoger worden geclassificeerd;
- 2° elektriciteitsopslagfaciliteiten met telecontrole of elektriciteitsopslagfaciliteiten die conform verordening 2016/631/EU als type B of hoger worden geclassificeerd, exploiteren;
- 3° verbruiksinstallaties met telecontrole;

Flexibele aansluitingsovereenkomsten kunnen enkel bij grotere aansluitingen worden toegepast waarbij de installaties die flexibel worden aangesloten ook over de nodige technische aansturing beschikken via een telecontrolesysteem. Er zijn echter installaties met een vermogen vanaf 400 kW die ook over een telecontrole kunnen beschikken. In deze gevallen kan er dus ook een flexibele aansluitingsovereenkomst toegepast worden. De regels over de toepassing voor telecontrole worden vastgelegd in de technische reglementen van de Vlaamse Nutsregulator. Installaties op laagspanning of met kleinere vermogens lager dan 400 kW zijn daarmee uitgesloten van de toepassing van flexibele aansluitingsovereenkomsten.

De Vlaamse Nutsregulator kan hierover de nadere regels bepalen in de toepasselijke technische reglementen.

Artikel 9

Artikel 9 voert het nieuwe artikel 4.1.17/10 toe aan de nieuw ingevoerde onderafdeling V. Flexibele aansluitingsovereenkomsten in het Energiedecreet van 8 mei 2009.

Paragraaf 1 legt de voorwaarden waaraan een flexibele aansluitingsovereenkomst moet voldoen om geldig te zijn vast.

Een flexibele aansluitingsovereenkomst is een overeenkomst van bepaalde duur en heeft dus een tijdelijk karakter. Met een looptijd voor de flexibele aansluitingsovereenkomst in afwachting van een investering op het elektriciteitsdistributienet, het plaatselijk vervoernet van elektriciteit of het transmissienet. De looptijd van de flexibele aansluitovereenkomst loopt tot dat de

bijhorende netinvestering is voltooid en moet, zoals hierboven reeds is aangegeven, onderscheiden worden van de ingeschatte looptijd van de flexibele aansluitingsovereenkomst. De ingeschatte looptijd van de flexibele aansluitingsovereenkomst wordt op voorhand vastgelegd in het flexibele aansluitingscontract en wijzigt niet meer, ook al wijzigt er iets aan de concrete uitvoeringstermijn van de hieraan gekoppelde netinvestering. Wanneer de netinvestering langer loopt dan de ingeschatte looptijd van de flexibele aansluitingsovereenkomst zal er een compensatie verschuldigd zijn, maar blijft de looptijd van de flexibele aansluitingsovereenkomst wel gelden.

Ten tweede moeten alle modulaties die worden voorzien via de flexibele aansluitingsovereenkomst voortvloeien uit en beperkt worden tot de congestierisico's veroorzaakt door deze aansluiting. Een flexibele aansluitingsovereenkomst kan niet ingeschakeld worden om tegemoet te komen aan congestierisico's die niet veroorzaakt worden door de aansluiting van deze flexibele aansluitingsovereenkomst op het elektriciteitsdistributienet, het plaatselijk vervoernet van elektriciteit of het transmissienet.

Ten slotte, dient de netgebruiker met een flexibele aansluiting op het net een stroombeheersingssysteem onder de vorm van een telecontrolekast of telecontrolesysteem te installeren dat door een erkende certificeringsinstantie is gecertificeerd. De Vlaamse Nutsregulator kan hierover nadere regels bepalen in de toepasselijke technische reglementen.

Bij een flexibele aansluitingsovereenkomst kunnen de netbeheerders enkel moduleren binnen het flexibele vermogen. Binnen het vast vermogen van een netgebruiker kunnen de netbeheerders niet moduleren in het kader van de flexibele aansluitingsovereenkomst. Er wordt hierbij wel één uitzondering voorzien in het kader van flexibele aansluitingsovereenkomsten. De netbeheerders kunnen, indien de operationele veiligheid van het net in gedrang komt, binnen het vast vermogen voor afname bij verbruiksinstallaties met telecontrole van de flexibele aansluitingsovereenkomst wel moduleren binnen een bepaalde limiet. De Vlaamse Nutsregulator legt de toepassingsvoorwaarden en de limieten voor de netgebruikers met een verbruiksinstallatie met telecontrole vast in de toepasselijke technische reglementen.

Modulatie binnen het vast vermogen van een aansluiting is wel mogelijk binnen andere kaders zoals marktgebaseerde flexibiliteitproducten zoals beschreven in artikel 4.1.17/4 van het energiedecreet of gereserveerde en niet-gereserveerde technische flexibiliteit zoals beschreven in artikel 4.1.17/5 van het energiedecreet.

De mogelijkheid om bij een flexibele aansluitingsovereenkomst binnen het vast vermogen te moduleren wordt dus in beperkte mate toegestaan. Dit kan enkel bij afname van verbruiksinstallatie en binnen bepaalde limieten en onder bepaalde omstandigheden. Voor afname hebben de netbeheerders in het kader van congestiebeheer niet altijd voldoende andere oplossingen beschikbaar. Dit is wel het geval voor injectie bij productie-eenheden en injectie en afname bij

elektriciteitsopslagfaciliteiten. Deze vallen beide binnen het toepassingsgebied van gereserveerde en niet-gereserveerde technische flexibiliteit en marktgebaseerde flexibiliteitsproducten. Afname van verbruiksinstallaties kan binnen congestiebeheer enkel toegepast worden in het kader van marktgebaseerde flexibiliteitsproducten. Hierbij is er geen zekerheid over het aanbod en de prijs. Er is geen zekerheid of er voldoende aanbod is vanuit de markt en waarbij de prijs van het beschikbare aanbod mogelijks ook heel hoog kan zijn.

Paragraaf 2 bepaalt dat de elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerders van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit elk een methodologie opstellen over de toepassing van flexibele aansluitingsovereenkomsten op hun net. Deze methodologie is transparant, evenredig en objectief en bevat een gedetailleerd en uitgewerkt generiek kader dat zal worden toegepast op elke mogelijke individuele flexibele aansluitingsovereenkomst. Deze methodologie moet ten minste de basisprincipes voor de uitvoering van netstudies, op basis waarvan de nood aan een flexibele aansluitingsovereenkomst wordt vastgesteld, en de activatievolgorde bevatten. Bij het bepalen van deze activatievolgorde dient er rekening te worden gehouden met de beschikbaarheid van andere flexibele aansluitingsovereenkomsten en van andere remediërende maatregelen voor congestiebeheer. In de methodologie moet er een onderscheid gemaakt worden tussen de categorieën van netgebruikers, categorieën van gebruikers aangesloten op het plaatselijk vervoernet van elektriciteit of categorieën van aanvragers van een aansluiting op het net met verschillende installaties zoals beschreven artikel 4.1.17/9, paragraaf 4. Dit biedt de mogelijkheid om bij de methodologie voor de toepassing van flexibele aansluitingsovereenkomsten te differentiëren tussen verschillende categorieën van netgebruikers.

De Vlaamse Nutsregulator bepaalt de nadere regels met betrekking tot de inhoud van deze methodologie in zijn toepasselijke technische reglementen.

Aan de elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit wordt voor het opstellen van deze methodologie de verplichting opgelegd om voorafgaand een transparant en participatief overleg te plegen met alle relevante marktpartijen en de transmissienetbeheerder en alle relevante marktpartijen en de transmissienetbeheerder te consulteren. De consultatiereacties en het consultatierapport worden bezorgd aan de Vlaamse Nutsregulator. De methodologie wordt daarna ter goedkeuring voorgelegd aan de Vlaamse Nutsregulator.

De consultatie en goedkeuring door de Vlaamse Nutsregulator van de methodologie over de toepassing van flexibele aansluitingsovereenkomsten staat de eventuele harmonisatie van deze methodologie tussen de elektriciteitsdistributienetbeheerders, de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit en de transmissienetbeheerder niet in de weg.

Artikel 10

Artikel 10 voert een nieuw artikel 4.1.17/11 toe in de nieuw ingevoerde onderafdeling V. Flexibele aansluitingsovereenkomsten in het Energiedecreet van 8 mei 2009.

Dit nieuwe artikel bepaalt dat de elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit een modelcontract opstellen voor de flexibele aansluitingsovereenkomst. Dit modelcontract is transparant, evenredig, objectief en niet-discriminerend en bevat ten minste volgende elementen:

- 1° de maximale vaste injectiecapaciteit van elektriciteit op het net en afnamecapaciteit van elektriciteit van het net, alsmede de aanvullende flexibele injectie- en afnamecapaciteit die gedurende het jaar per tijdblok kan worden aangesloten en gedifferentieerd;
- 2° de verwachte gemoduleerde volumes ten gevolg van de toepassing van de flexibele aansluitingsovereenkomst. Deze gemoduleerde volumes worden voor de looptijd van de flexibele aansluitingsovereenkomst minstens op jaarbasis vastgelegd;
- 3° de verwijzing naar de nettarieven, bepaald door de Vlaamse Nutsregulator, met betrekking tot de elektriciteitsdistributienetten en de verwijzing naar de nettarieven, bepaald door de CREG, met betrekking tot het plaatselijk vervoernet van elektriciteit die van toepassing zijn op zowel de vaste als de flexibele injectie- en afname;
- 4° de compensatievoorwaarden, vermeld in artikel 4.1.17/14, §1, die van toepassing zijn op de relevante gemoduleerde volumes en de voorwaarden , vermeld in artikel 4.1.17/14, §3;
- 5° de van toepassing zijnde maatregelen voor de netgebruiker en de netbeheerders bij het niet naleven van de gestelde voorwaarden in de flexibele aansluitingsovereenkomst;
- 6° de ingeschatte looptijd van de flexibele aansluitingsovereenkomst en de hiermee overeenstemmende verwachte datum voor het toekennen van een aansluiting voor de gehele aangevraagde vaste capaciteit.

Dit modelcontract kan een contract voor de flexibele aansluitingsovereenkomst losstaand van het aansluitingscontract zijn, maar kan ook meegenomen worden als bijlage of addendum in het aansluitingscontract zelf en hier dus deel van uitmaken.

De Vlaamse Nutsregulator bepaalt de nadere regels met betrekking tot de inhoud van dit modelcontract in de toepasselijke technische reglementen.

Aan de elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit wordt voor het opstellen van dit modelcontract de verplichting opgelegd om voorafgaand een transparant en participatief overleg te

plegen met alle relevante marktpartijen en de transmissienetbeheerder en alle relevante marktpartijen en de transmissienetbeheerder te consulteren. De consultatiereacties en het consultatierapport worden bezorgd aan de Vlaamse Nutsregulator. Het modelcontract wordt daarna ter goedkeuring voorgelegd aan de Vlaamse Nutsregulator.

Artikel 11

Dit artikel voegt een nieuw artikel 4.1.17/12 in het Energiedecreet van 8 mei 2009 toe onder de nieuw ingevoerde onderafdeling V. Flexibele aansluitingsovereenkomsten.

De elektriciteitsdistributienetbeheerders en beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit dienen een methodologie op te stellen voor de opmaak van de capaciteitskaarten, die de huidige en toekomstige netcapaciteit weergeven. Deze methodologie is transparant, evenredig en objectief en dient voor de identificatie van de congestiegebieden en de bepaling van de resterende vrije capaciteit. De netbeheerders stemmen de methodologie voor deze capaciteitskaarten met elkaar af.

De methodologie over de opmaak van de capaciteitskaarten bevat ten minste de volgende elementen:

- 1° de bestaande beschikbare netcapaciteit voor nieuwe aansluitingen en het verhogen van de capaciteit van bestaande aansluitingen, met inbegrip van de capaciteit van de aangevraagde verzoeken tot aansluiting;
- 2° de criteria voor de berekening van de beschikbare netcapaciteit op het net en
- 3° de mogelijkheid van de toepassing van flexibiliteit met inbegrip van flexibele aansluitingsovereenkomsten in congestiegebieden.

De Vlaamse Nutsregulator bepaalt de nadere regels met betrekking tot de inhoud van deze methodologie in zijn toepasselijke technische reglementen.

Aan de elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit wordt voor het opstellen van deze methodologie de verplichting opgelegd om voorafgaand een transparant en participatief overleg te plegen met alle relevante marktpartijen en de transmissienetbeheerder en deze te consulteren. De elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit publiceren de vastgelegde methodologie op hun website. De capaciteitskaarten zijn een indicatief instrument, om te bepalen of een aansluitingsaanvraag of een aanvraag voor de verhoging van de capaciteit van de bestaande aansluiting in een congestiegebied ligt is de netstudie doorslaggevend. De Vlaamse Nutsregulator behoudt een algemeen toezicht op de naleving door de netbeheerders van de bepalingen vastgelegd in titel IV van het Energiedecreet van 8 mei 2009 (artikel 6, 1°, f) van het decreet van 19 april 2024

over de operationalisering van een Vlaamse Nutsregulator). Een formele goedkeuring is omwille van bovenstaande redenen niet vereist bij de methodologie voor het opstellen van een capaciteitskaart. Dit geeft de netbeheerders ook meer flexibiliteit in het opstellen van de methodologie voor de opmaak van hun capaciteitskaarten. Een vlotte aanpasbaarheid van deze methodologie is noodzakelijk, om snel te kunnen inspelen op veranderende omstandigheden, gealigneerd te blijven met de methodologie voor het uitvoeren van netstudies en om harmonisatie mogelijk te maken op Europees niveau.

Artikel 12

Dit artikel voegt een nieuw artikel 4.1.17/13 in het Energiedecreet van 8 mei 2009 toe onder de nieuw ingevoerde onderafdeling V. Flexibele aansluitingsovereenkomsten.

Artikel 4.1.17/13 legt de rapporteringsverplichting van de elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit ten aanzien van de Vlaamse Nutsregulator vast. De netbeheerders dienen ten minste elke jaar over de toepassing van flexibele aansluitingsovereenkomsten en permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten op hun net aan de Vlaamse Nutsregulator te rapporteren. Bij de rapportering voegen ze ten minste een overzicht toe van elk aansluitingsdossier waarbij een flexibele aansluitingsovereenkomst of een permanente flexibele aansluitingsovereenkomst door de elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit werd aangeboden, de flexibele aansluitingsovereenkomsten of de permanente flexibele aansluitingsovereenkomst die werden aanvaard, de flexibele aansluitingsovereenkomsten of de permanente flexibele aansluitingsovereenkomst die werden omgezet in een vaste aansluiting en elk aansluitingsdossier waarbij de aansluiting door de elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit werd geweigerd en elk voorstel van een flexibele aansluitingsovereenkomst of een permanente flexibele aansluitingsovereenkomst waarop niet werd ingegaan door de netgebruiker.

Deze rapportering is een belangrijk instrument in kader van het toezicht op de werking en toepassing van flexibele aansluitingsovereenkomsten door de Vlaamse Nutsregulator.

De Vlaamse Nutsregulator legt nadere voorwaarden van deze rapporteringsplicht vast in hun technische reglementen. Daarnaast kan de Vlaamse Nutsregulator ten alle tijde bijkomende informatie opvragen bij de netbeheerders, de netbeheerders verschaffen deze informatie binnen een redelijke termijn.

Artikel 13

Dit artikel voert een nieuw artikel 4.1.17/14 in het Energiedecreet van 8 mei 2009 toe onder de nieuwe onderafdeling V. Flexibele aansluitingsovereenkomsten.

In dit artikel, paragraaf 1, wordt bepaald dat de netgebruikers recht hebben op een compensatie voor de gemoduleerde volumes wanneer één van de volgende drie limieten worden overschreden:

- 1° de ingeschatte looptijd van de flexibele aansluitingsovereenkomst,
- 2° de modulatievolumes die per relevante periode en de eventueel van toepassing zijnde relevante tijdsblokken die vastgelegd werden in het flexibele aansluitcontract en
- 3° bij afname bij verbruiksinstallaties met telecontrole het flexibel vermogen en de eventueel van toepassing zijnde relevante tijdsblokken die werden vastgelegd in het flexibele aansluitcontract.

Bij punt één is er ook een uitzondering voorzien voor het ontvangen van een compensatie voor het overschrijden van de ingeschatte looptijd. Netgebruikers ontvangen geen compensatie indien de overschrijding van de ingeschatte looptijd de verantwoordelijkheid is van de netgebruikers en de gebruikers aangesloten op het plaatselijk vervoernet. De Vlaamse Nutsregulator kan de nadere regels bepalen waarbij de overschrijding van de ingeschatte looptijd de verantwoordelijkheid is van de netgebruikers en de gebruikers aangesloten op het plaatselijk vervoernet in de toepasselijke technische reglementen.

Punt drie is enkel van toepassing voor afname aangezien er enkel bij afname bij verbruiksinstallatie buiten het flexibel vermogen, dus in het vast vermogen, kan gemoduleerd worden. Bij injectie bij productie-eenheden of injectie of afname bij elektriciteitsopslagfaciliteiten is dit niet toegestaan in het kader van een flexibele aansluitingsovereenkomst.

De compensatie voor de gemoduleerde volumes is kosten-reflectief en transparant.

De modulaties ten gevolge van de toepassing van een flexibele aansluitingsovereenkomst worden vergoed door de netbeheerder van het net waarop de netinvestering gekoppeld aan de flexibele aansluitingsovereenkomst word uitgevoerd. In praktijk zal dit neerkomen op de beheerder van het net waarop het probleem met de netcapaciteit of het congestierisico zich voordoet. Dit zal in de meeste gevallen ook de netbeheerder zijn die de netinvestering om het capaciteitsprobleem op te lossen zal uitvoeren. De netbeheerder die de modulaties binnen dit kader zal vergoeden wordt vastgelegd op het niveau van het flexibele aansluitingscontract. Daarbij worden niet alle modulaties vergoed maar enkel in het geval één van de limieten beschreven in het eerste lid overschreden wordt. Dit principe laat toe om de nodige prikkels te kunnen leggen bij de netbeheerder die tijdig de nodige netinvesteringen moet initiëren en tijdig concreet omzetten. Zonder dit principe is het moeilijker om het Europees basisprincipe dat flexibele aansluitingsovereenkomsten netinvesteringen niet mogen vertragen, omgezet in

artikel 4.1.17/9 §1 van het voorontwerp van decreet, vast te houden. Dit basisprincipe wordt in het voorontwerp van decreet daarnaast ook opgevolgd via de investeringsplannen en tussentijdse rapportering rond dossiers met flexibele aansluitingsovereenkomsten. Uit de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof (arrest nr. 56/2016 van 28 april 2016 en arrest nr. 140/2024 van 21 november 2024) blijkt dat een regeling inzake flexibele aansluitingsovereenkomsten een gewestelijke bevoegdheid betreft. Voor zover flexibele aansluitingsovereenkomsten met een gebruiker op het distributienet of het plaatselijk vervoernet moeten afgesloten worden, waarbij de oorzaak van het capaciteitstekort en de daaraan gekoppelde netinvestering zich op het transmissienet bevindt, is het logisch dat de acties van de transmissienetbeheerder ook op gewestelijk niveau opgevolgd moeten kunnen worden. Daarbij is het eveneens evident dat het ook de transmissienetbeheerder zal zijn die de compensatie zal moeten dragen.

De Vlaamse Nutsregulator bepaalt de berekeningswijzen voor deze compensatie voor modulaties bij flexibele aansluitingsovereenkomsten..

Daarnaast is het ook mogelijk dat er aangepaste nettarieven bij flexibele aansluitingsovereenkomsten worden vastgelegd door de Vlaamse Nutsregulator. Deze mogelijkheid van de Vlaamse Nutsregulator wordt vastgelegd in paragraaf 2. De Vlaamse Nutsregulator is bevoegd om de nettarieven voor het elektriciteitsdistributienet te bepalen. De CREG bepaalt de nettarieven op het plaatselijk vervoernet van elektriciteit.

Paragraaf 3 bepaalt dat de impact op de perimeter van de evenwichtsverantwoordelijke die optreedt ten gevolge van de ongeplande modulatie in kader van de flexibele aansluitingsovereenkomst wordt geneutraliseerd. Indien de modulatie in het kader van een flexibele aansluitingsovereenkomst in real time gebeurt, dan zal dit een effect hebben op de perimeter van de betrokken evenwichtsverantwoordelijke. Het is mogelijk dat de portefeuille van de evenwichtsverantwoordelijke hierdoor niet meer in evenwicht is. Afhankelijk van de onbalansprijs op dat moment kan dit grote kosten met zich meebrengen. De hiermee verbonden kost wordt gedragen door de netbeheerder van het beperkend netelement waarvoor de modulatie wordt gevraagd. Om ervoor te zorgen dat netgebruikers niet aan dergelijke kosten en risico's blootgesteld zouden worden, moet de impact op de perimeter die optreedt ten gevolge van de modulatie geneutraliseerd te worden.

De Vlaamse Nutsregulator kan de nadere regels en voorwaarden bepalen van de impact op de perimeter van de evenwichtsverantwoordelijke in de toepasselijke technische reglementen.

Artikel 14

Artikel 14 voegt een nieuw artikel 4.1.17/15 in het Energiedecreet van 8 mei 2009 toe onder de nieuw ingevoerde onderafdeling V. Flexibele aansluitingsovereenkomsten.

Dit artikel bepaalt dat de elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit niet in alle gevallen een flexibele aansluitingsovereenkomst moeten aanbieden.

In het eerste lid wordt bepaald dat wanneer uit de netstudie naar aanleiding van een aansluitingsaanvraag of aanvraag voor de verhoging van de capaciteit van een bestaande aansluiting zou blijken dat de aanvraag zich bevindt binnen een congestiegebied en de netbeheerder, omwille van het tekort aan capaciteit om een vaste aansluiting aan te bieden, het voornemen heeft om de aanvraag te weigeren, de netbeheerder een flexibele aansluitingsovereenkomst aan die aanvrager of netgebruiker moet aanbieden. Deze verplichting wordt nu uitdrukkelijker in het voorontwerp van decreet geschreven. Dit ligt in lijn met de geest van de Vijfde Elektriciteitsrichtlijn. In overweging 15 van de Vijfde Elektriciteitsrichtlijn wordt immers het volgende bepaald (eigen onderlijning): *"In gebieden waar elektriciteitsnetten beperkte of geen netwerkcapaciteit hebben, moeten netgebruikers die om aansluiting op het net verzoeken, kunnen profiteren van de totstandbrenging van een niet-vaste, flexibele, aansluitovereenkomst. (...) Systeembeheerders moeten de mogelijkheid bieden om in dergelijke gebieden flexibele aansluitingen tot stand te brengen. (..)"*. Dit is echter geen absolute verplichting voor de netbeheerders.

Wanneer een netbeheerder beslist om geen flexibele aansluitingsovereenkomst aan te bieden, moet deze de weigering voldoende motiveren, op basis van transparante, objectieve, niet-discriminerende en cijfermatige criteria. Hij moet aantonen dat het aanbieden van een flexibele aansluitingsovereenkomst binnen dit congestiegebied niet economisch efficiënt is. De Vlaamse Nutsregulator bepaalt hierover nadere regels in hun technische reglementen.

Deze gemotiveerde weigeringsbeslissing moet vervolgens onverwijld en integraal worden meegedeeld aan de netgebruiker of aanvrager van een aansluiting op het net. De netgebruiker of aanvrager van aansluiting op het net moet hierbij op de hoogte gebracht worden van zijn mogelijkheid om beroep in te dienen bij de Vlaamse Nutsregulator en dat dit beroep moet ingediend worden bij de Vlaamse Nutsregulator binnen de twee maanden na kennisgeving van de weigering. De Vlaamse Nutsregulator beslist over de gegrondheid van het beroep binnen een redelijke termijn.

De mogelijkheid van netbeheerders om het aanbieden van een flexibele aansluitingsovereenkomst te weigeren zorgt ervoor dat de netgebruikers en aanvragers voor een aansluiting op het net een voldoende incentive behouden om

aan te sluiten op het elektriciteitsnet waar dit het meest maatschappelijk interessant is.

Artikel 15

Dit artikel voegt een nieuw artikel 4.1.17/16 in het Energiedecreet van 8 mei 2009 toe onder de nieuw ingevoegde onderafdeling V. Flexibele aansluitingsovereenkomsten.

Dit artikel vormt de rechtsgrond voor het aanbieden van permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten en is een omzetting van artikel 6bis, eerste lid, c) van de Vijfde Elektriciteitsrichtlijn.

Paragraaf 1 bepaalt dat voor netgebieden op het elektriciteitsdistributienet en het plaatselijk vervoernet van elektriciteit waar de Vlaamse Nutsregulator van mening is dat netwerkontwikkeling niet de meest efficiënte oplossing is, er permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten kunnen aangeboden worden door de elektriciteitsdistributienetbeheerder en beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit, ook voor elektriciteitsopslagfaciliteiten. De Vlaamse Nutsregulator legt de voorwaarden en procedures voor de toepassing van een permanente flexibele aansluitingsovereenkomst vast in de toepasselijke technische reglementen.

De vaststelling dat een netwerkontwikkeling of netinvestering niet de meeste efficiënte oplossing zou zijn, is echter geen statisch gegeven. Na verloop van tijd kan deze vaststelling wijzigen o.a. door nieuwe ontwikkelingen zoals meer nieuwe aansluitingsaanvragen in een bepaald netgebied of nieuwe investeringsplannen van de netbeheerders. Hierdoor is het mogelijk dat een netinvestering na verloop van tijd wel als efficiënt kan beschouwd worden. Bestaande permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten zouden daarbij kunnen worden omgezet in een vaste aansluiting waarbij eventueel andere oplossingen zoals marktgebaseerde flexibiliteit zouden kunnen worden ingezet i.p.v. een permanente flexibele aansluitingsovereenkomst. Ondanks de naam moet een permanente flexibele aansluitingsovereenkomst toch als een tijdelijke oplossing beschouwd worden. Bij het afsluiten van dergelijke overeenkomsten wordt er, in tegenstelling tot gewone flexibele aansluitingsovereenkomsten, geen specifieke looptijd vastgelegd en is er geen netinvestering gekoppeld aan deze permanente flexibele aansluitingsovereenkomst.

Indien de netbeheerders beslissen om een permanente flexibele aansluitingsovereenkomst te behouden na de evaluatie ervan, moeten zij deze beslissing afdoende motiveren bij de Vlaamse Nutsregulator.

De Vlaamse Nutsregulator kan hieromtrent nadere regels bepalen in de toepasselijke technische reglementen.

Paragraaf 2 van dit artikel bepaalt dat de netgebruikers met wie een permanente flexibele aansluitingsovereenkomst is gesloten een transparante compensatie ontvangen. Het is de netbeheerder van het netelement waarvoor de permanente flexibele aansluitingsovereenkomst een alternatief vormt voor een netinvestering, die instaat voor de compensatie van de beperking in toegang ten gevolge van de toepassing van de permanente flexibele aansluitingsovereenkomst. De Vlaamse Nutsregulator bepaalt de berekeningswijze en toepassingsvoorwaarden voor die compensatie.

Artikel 16

Artikel 4.1.18 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 legt de regels voor toegang tot het elektriciteitsdistributienet en het plaatselijk vervoernet van elektriciteit decretaal vast. De voorwaarden om de toegang tot het net te bepalen is een bevoegdheid van de Vlaamse Nutsregulator. De decreetgever heeft echter wel de bevoegdheid om regels hieromtrent te bepalen die deel uitmaken van het algemeen energiebeleid.

Artikel 4.1.18 dient hervormd te worden. De terminologie van de gebruikte termen 'beëindiging', 'opschorting' en 'ontzegging' is niet consistent en de gronden voor weigering, opschorting of beëindiging van de toegang tot het net worden niet duidelijk en niet exhaustief beschreven. Wat voor verwarring en onduidelijkheden kan zorgen. Daarnaast bepaalde het artikel ook dat de netbeheerder toegang tot zijn net kan weigeren wanneer zijn net niet over voldoende capaciteit om het vervoer te verzekeren beschikt. Met de invoering van een flexibele aansluitingsovereenkomst en andere opties om flexibiliteit toe te passen in het Energiedecreet (zoals marktgebaseerde flexibiliteit en (niet-)gereserveerde technische flexibiliteit) waar de netbeheerder gebruik van kan maken, is het aangewezen om deze voorwaarde van weigering te nuanceren. De voorgestelde aanpassingen aan het artikel voeren in dat wanneer de netbeheerder toegang tot zijn net zou weigeren omdat zijn net niet over voldoende capaciteit beschikt, hij dit enkel kan doen met inachtneming van de criteria, waaronder de mogelijkheid om flexibiliteit toe te passen en de procedures zoals bepaald in het van toepassing zijnde technische reglement. In paragraaf 1, eerste lid wordt het recht op toegang dat momenteel is ingeschreven voor afnemers en producenten ook toegekend aan de exploitanten van elektriciteitsopslagfaciliteiten. Verder wordt in paragraaf 1, tweede lid nog toegevoegd dat de Vlaamse Nutsregulator in de technische reglementen bij het bepalen wie door de toegangsgerechtigden als toegangshouder op een toegangspunt aangeduid kan worden en het bepalen van de toepassingsvoorwaarden evenals de procedure voor de toegangshouder om toegang te verkrijgen tot het net rekening kan houden met categorieën van netgebruikers, categorieën van gebruikers die aangesloten zijn op het plaatselijk vervoernet van elektriciteit en categorieën van aanvragers van een aansluiting op het net.

De eerste paragraaf van het nieuwe artikel 4.1.18 huldigt in het eerste lid, zoals voorheen, het basisprincipe dat afnemers en producenten toegangsgerechtigd zijn, d.w.z. recht hebben op toegang tot de elektriciteits- en aardgasdistributienetten evenals het plaatselijk vervoernet van elektriciteit, voor de afname en injectie van elektriciteit of aardgas. Dit basisprincipe is een herneming van het eerste lid van het huidige artikel 4.1.18 van het Energiedecreet.

Het tweede lid van deze eerste paragraaf is eveneens een herneming van het huidige artikel 4.1.18 van het Energiedecreet, in zoverre dat het inhoudt dat de technische reglementen van de Vlaamse Nutsregulator bepalen wie door de toegangsgerechtigden, als toegangshouder op een toegangspunt aangeduid kan worden. Dit tweede lid wordt wel aangevuld, in de zin dat nu ook expliciet wordt bepaald dat de technische reglementen van de Vlaamse Nutsregulator ook de toegangsvoorwaarden en de procedure voor de toegangshouder om toegang te verkrijgen tot het distributienet of het plaatselijk vervoernet van elektriciteit, bepalen. Uit het huidige artikel 4.1.18, §2, derde lid van het Energiedecreet kon dat eigenlijk ook al worden afgeleid, zij het meer impliciet, aangezien hierin wordt bepaald dat de netbeheerder de toegang kan weigeren of beëindigen als de aanvrager van de toegang of de toegangshouder niet meer voldoet aan de voorwaarden voor de toegang tot zijn net, vastgelegd in of krachtens de technische reglementen.

Het nieuwe artikel 4.1.18 expliciteert eigenlijk de thans reeds bestaande situatie. Ook nu bepalen de technische reglementen al wat voor een toegangshouder de voorwaarden voor toegang tot het net zijn, evenals de procedure om die toegang te verkrijgen. Zie bv. voor wat betreft het elektriciteitsdistributienet art. 4.2.2 resp. art. 4.2.5 e.v. van het Technisch Reglement voor de Distributie van Elektriciteit (TRDE). Deze regels in de technische reglementen zijn overigens nog voldoende algemeen, in de zin dat deze de netbeheerder voldoende ruimte laten om de toegangsvoorwaarden en de toegangsprocedure in het met de toegangshouder af te sluiten toegangscontract, een nadere invulling te geven.

Het derde lid van de eerste paragraaf van het nieuwe artikel 4.1.18 van het Energiedecreet, bepaalt dat iedere netbeheerder de geldende tarieven en voorwaarden bekendmaakt, waartegen de kandidaat-toegangshouder toegang tot het distributienet of het plaatselijk vervoernet van elektriciteit kan verkrijgen. Dit is louter een herneming van het huidige artikel 4.1.18, §2, eerste lid van het Energiedecreet.

De tweede paragraaf van het nieuwe artikel 4.1.18 van het Energiedecreet regelt zowel de weigering van de toegang tot het net als de beëindiging van de toegang tot het net. Weigering van de toegang betekent dat een netbeheerder geen positief gevolg geeft aan de aanvraag van een kandidaat-toegangshouder om toegang te verkrijgen tot zijn net. Een beëindiging van de toegang tot het net betekent dat de netbeheerder de toegang van een toegangshouder tot zijn net definitief stopzet,

voor wat betreft alle toegangspunten van deze toegangshouder (of anders gezegd, alle toegangspunten in diens portefeuille), omdat deze niet meer voldoet aan alle voorwaarden voor toegang tot zijn net. Dit onderscheid wordt in het nieuwe artikel 4.1.18 van het Energiedecreet nog enigszins beter verduidelijkt, door in de context van weigering van de toegang consequent de term "kandidaat-toegangshouder" te gebruiken, en in de context van beëindiging van de toegang de term "toegangshouder". Zoals infra nog zal worden verduidelijkt, wordt de invulling van "beëindiging van de toegang" overigens ook scherper gesteld, door deze term niet meer te gebruiken voor situaties waarbij de toegang op individuele toegangspunten op het elektriciteitsdistributienet of plaatselijk vervoernet van elektriciteit in het gedrang komt. (Dan is er, al naargelang het geval, ofwel sprake van "opschorting" van de toegang of "buitendienststelling" van dat of die toegangspunt(en)).

Het nieuwe artikel 4.1.18, §2, eerste lid is qua opbouw logischer dan het bestaande artikel 4.1.18 van het Energiedecreet. In het nieuwe artikel wordt nl. het niet of niet meer voldoen aan de voorwaarden voor toegang als eerste grond voor de weigering van de toegang tot het net resp. als enige grond voor de beëindiging van de toegang van een toegangshouder tot het net, vermeld. Deze bepaling vormt als zodanig nu een duidelijk spiegelbeeld van de eerste paragraaf.

Het tweede lid van het nieuwe art. 4.1.18, §2 bevat een tweede, specifiekere grond voor weigering van de toegang tot het net op een individueel toegangspunt of een welbepaald aantal toegangspunten, nl. het geval waarin het net niet over voldoende capaciteit beschikt. Het huidige artikel 4.1.18 van het Energiedecreet bevatte in §2, tweede lid een gelijkaardige grond. Vergeleken met de huidige bepaling, is de nietszeggende bijzin bij deze weigeringsgrond (nl. "om het vervoer te verzekeren") geschrapt. Ook wordt nu verduidelijkt dat dit voor een netbeheerder enkel een grond is om de toegang van een kandidaat-toegangshouder tot het net te weigeren, doch niet om de toegang van een toegangshouder tot het net op te schorten of te beëindigen. Op deze manier wordt er een betere afstemming met art. 6 (2) van de Vierde Elektriciteitsrichtlijn bewerkstelligd, waarin tevens de mogelijkheid wordt voorzien van weigering van de toegang in de context van onvoldoende capaciteit op het net.

Tot slot wordt er voor wat betreft deze weigeringsgrond nog een verwijzing gemaakt naar de technische reglementen van de Vlaamse Nutsregulator, waarin de criteria en de procedure voor de weigering wegens onvoldoende capaciteit moeten worden bepaald. Daarbij dient de Vlaamse Nutsregulator uiteraard rekening te houden met de krijtlijnen die in art. 6 (2) van de Vierde Elektriciteitsrichtlijn worden uitgezet.

Het derde lid van het nieuwe art. 4.1.18, §2 bevat, zoals thans vermeld in art. 4.1.18, §3, eerste lid van het Energiedecreet, de algemene vereiste dat de netbeheerder bij weigering of beëindiging van de toegang een schriftelijke en

gemotiveerde verklaring stuurt aan de kandidaat-toegangshouder resp. de toegangshouder.

Het vierde en laatste lid van het nieuwe art. 4.1.18, §2 regelt de vereisten van voorafgaandelijke bemiddeling en toestemming door de Vlaamse Nutsregulator. Die vereisten zijn op zich niet nieuw; ze zijn ook reeds opgenomen in het huidige art. 4.1.18, §3, tweede lid en §3/1 van het Energiedecreet. Wel worden in het nieuwe artikel zowel de chronologie als het toepassingsgebied van deze verplichtingen duidelijker omschreven. Wat betreft de chronologie, wordt duidelijk dat het stappenplan is: eerst het doorlopen van een bemiddeling en, navolgend, een (gebeurlijke) toestemming door de Vlaamse Nutsregulator. Wat betreft het toepassingsgebied, is het niet meer nodig om, zoals in het huidige art. 4.1.18 van het Energiedecreet wel het geval is, uitzonderingen op de bemiddeling resp. toestemming door de Vlaamse Nutsregulator op te lijsten. De vereiste van bemiddeling en toestemming door de Vlaamse Nutsregulator wordt in het nieuwe artikel nl. enkel vastgeknoopt aan de beëindiging van de toegang tot het net. Zoals supra reeds vermeld, wordt beëindiging van de toegang tot het net in het nieuwe artikel ingevuld als een definitieve stopzetting van de toegang van een toegangshouder, voor wat betreft alle toegangspunten in diens portefeuille. Enkel dan is een bemiddeling en toestemming door de Vlaamse Nutsregulator nuttig en noodzakelijk, gelet op de verregaande gevolgen voor de toegangshouder en de toegangsgerechtigden waarvoor deze optreedt. Daartegenover staan de gevallen van opschorting van de toegang op één of op een welbepaald aantal toegangspunten, dan wel de buitendienststelling van één of een welbepaald aantal toegangspunten. Deze gevallen worden infra verder besproken, maar de gemene deler van deze gevallen is dat dit specifieke situaties betreft, ingegeven door omstandigheden waar de netbeheerder zelf veelal geen greep op heeft, en waarbij deze in de mogelijkheid moet zijn om snel te handelen ter remediëring. In geval van opschorting, is de stopzetting van de toegang bovendien slechts van tijdelijke aard. Het is dan ook niet meer dan logisch om in deze gevallen de vereiste van bemiddeling en toestemming door de Vlaamse Nutsregulator niet te stellen.

In de derde paragraaf van het nieuwe artikel 4.1.18 worden vervolgens, in het eerste lid, de vier situaties opgelijst die aanleiding kunnen geven tot een opschorting van de toegang op een individueel toegangspunt of op een welbepaald aantal toegangspunten. De vermelding van deze situaties is op zich niet nieuw. Ze zijn ook opgenomen in het huidige artikel 4.1.18 van het Energiedecreet (resp. in paragraaf 2, tweede lid en paragraaf 3, tweede lid). Wel wordt bij de situatie van een aanzienlijke overschrijding van het aansluitingsvermogen nu ook gerefereerd aan de term 'aansluitingscapaciteit', gezien dit de equivalente, correcte term is voor wat betreft aardgas.

Uit het tweede lid van deze paragraaf blijkt dat opschorting van de toegang per definitie tijdelijk moet zijn, waarbij de netbeheerder die is overgegaan tot de opschorting, ervoor moet zorgen dat de opschorting niet langer duurt dan nodig.

In geval van overmacht of noodsituatie, zal de opschorting logischerwijze slechts mogen plaatsvinden voor de duur van de overmachtssituatie of noodsituatie. In de andere gevallen die aanleiding kunnen geven tot opschorting van de toegang, zal de opschorting slechts mogen voortduren, totdat een adequate oplossing wordt gevonden.

Aangezien niet zeker is dat telkens een oplossing gevonden kan worden, die een einde kan maken aan de opschorting van de toegang, wordt voor de netbeheerder de mogelijkheid voorzien om, als ultimatum remedium, de betrokken toegangspunten buiten dienst te stellen. In het nieuwe artikel wordt zodus de term "buiten dienst stellen" gebruikt, waar in het huidige artikel 4.1.18 van het Energiedecreet sprake is van "beëindigen". Om verwarring tussen wezenlijk verschillende zaken tegen te gaan, kiest dit voorontwerp van decreet ervoor om "beëindigen" enkel nog te gebruiken voor de definitieve stopzetting van de toegang van een toegangshouder tot zijn net, voor wat betreft alle toegangspunten in diens portefeuille).

Het derde lid van het nieuwe art. 4.1.18, §3 bevat, zoals thans vermeld in art. 4.1.18, §3, eerste lid van het Energiedecreet, de algemene vereiste dat de netbeheerder ook bij opschorting van de toegang en bij buiten dienst stellen van toegangspunt(en) een schriftelijke en gemotiveerde verklaring stuurt aan de toegangshouder en de betrokken toegangsgerechtigden.

In de vierde, laatste paragraaf van het nieuwe artikel 4.1.18 wordt, zoals ook reeds opgenomen in het huidige artikel 4.1.18, §4 van het Energiedecreet, een waarborg voorzien voor diegenen die geïmpacteerd worden door de weigering, beëindiging of opschorting van de toegang tot het distributienet of plaatselijk vervoernet van elektriciteit. Zij kunnen, zonder dat er eerst een voorafgaande bemiddeling moet worden doorlopen, een geschillenbeslechtsprocedure voeren bij de Vlaamse Nutsregulator. Zeker in de gevallen waarin de netbeheerder een grotere beoordelingsmarge geniet, zoals bij enkele situaties waarin opschorting van de toegang mogelijk is, of bij buitendienststelling van toegangspunt(en) na opschorting, is dit voor de netbeheerder een waarborg om rekening mee te houden: hij zal zijn beslissingen tot opschorting of buitendienststelling in voldoende mate dienen te motiveren.

Procedureel zal de Vlaamse Nutsregulator deze geschillen op dezelfde wijze behandelen als degene die hij krachtens artikel 4.1.35 van het Energiedecreet behandelt.

Artikel 17

Het opstellen van de methodologie door de elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit waarmee een afweging wordt gemaakt tussen de toepassing of de aankoop van

flexibiliteitsdiensten, in functie van het beheer van lokale congestie binnen hun dekkingsgebied, en van niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten en een netinvestering, wordt uit het investeringsplan van de elektriciteitsdistributienetbeheerder en het investeringsplan van de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit gehaald. Ook worden de niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten uit de afweging geschrapt. Voor niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten is deze afweging minder relevant.

Het opstellen van deze methodologie wordt beschreven in het nieuw toegevoegde artikel 4.1.19/2 van het Energiedecreet van 8 mei 2009, hieronder besproken bij artikel 18 van dit voorontwerp van decreet. Het is logisch om de opmaak van deze methodologie uit de investeringsplanen te halen aangezien deze, naast de globale afweging tussen de inzet van flexibiliteit in de investeringsplannen, mogelijks ook bij een of meerdere nieuwe aansluitingen of verhogen van de capaciteit van bestaande aansluitingen kan worden toegepast.

Bij de afweging die gemaakt moet worden, moet de nieuwe optie voor het toepassen van een permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten ook in rekening worden gebracht. Er zal na de inwerkingtreding van dit voorontwerp van decreet door de elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit een afweging moeten worden gemaakt tussen de aankoop van flexibiliteitsdiensten, in functie van het beheer van lokale congestie binnen hun dekkingsgebied, een netinvestering of het toekennen van een permanente flexibele aansluitingsovereenkomst.

De concrete toepassing van de methodologie en de resultaten van de gemaakte afweging moeten wel nog steeds in het investeringsplan opgenomen zijn, dit bepaalt het nieuw ingevoerde punt 4° van artikel 4.1.19/2, tweede en derde lid van het Energiedecreet van 8 mei 2009.

Artikel 18

Artikel 18 voegt een nieuw artikel 4.1.19/2 toe aan titel IV, hoofdstuk I, afdeling VII van het Energiedecreet van 8 mei 2009.

Dit nieuw toegevoegde artikel bepaalt dat de elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit elk een methodologie opstellen over de afweging tussen de aankoop van flexibiliteitsdiensten, in functie van het beheer van lokale congestie binnen hun eigen dekkingsgebied, en van permanente flexibele aansluitingsovereenkomsten en een netinvestering. Deze methodologie moet transparant, evenredig, objectief en niet-discriminerend zijn. Het huidige artikel 4.1.19, §1, tweede lid, punt 4° en derde lid, punt 4° van het Energiedecreet van 8 mei 2009 bepaalde reeds dat deze methodologieën moesten opgesteld worden door de netbeheerders in hun

investeringsplannen. De opmaak van deze methodologieën wordt uit het investeringsplan gehaald, zoals uiteengezet hierboven bij artikel 17 van dit voorontwerp van decreet.

De methodologieën voor de afweging tussen een netinvestering en de inzet van flexibiliteit kunnen op twee niveaus worden toegepast, enerzijds een globale manier via het investeringsplan en anderzijds op een individueel of geclusterd niveau bij één of meerdere aansluitingsaanvragen of één of meerdere aanvragen voor het verhogen van de capaciteit van bestaande aansluitingen.

De Vlaamse Nutsregulator bepaalt de nadere regels met betrekking tot de inhoud van deze methodologieën in de toepasselijke technische reglementen.

De netbeheerders voeren voorafgaand een transparant en participatief overleg en consulteren alle relevante marktpartijen en de transmissienetbeheerder over hun respectievelijke methodologie. De consultatiereacties en een consultatierapport worden bezorgd aan de Vlaamse Nutsregulator. Hun respectievelijke methodologie wordt hierna ter goedkeuring voorgelegd aan de Vlaamse Nutsregulator.

Artikel 19

Artikel 19 wijzigt punt 14° en voegt een nieuw punt 19° en punt 20° aan artikel 4.2.1, §2 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 toe.

In punt 14° worden alle nadere regels met betrekking tot de aankoop van elektriciteit voor het dekken van netverliezen, de aankoop van niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten en de aankoop van alle vormen van flexibiliteit, waarvoor de elektriciteitsdistributienetbeheerder of de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit de aanvrager van flexibiliteit is, in het bijzonder het beheer van lokale congestie en redispatching binnen hun eigen dekkingsgebied, en de informatieverplichtingen daarover, ondergebracht.

In het nieuwe punt 19° wordt bepaald dat het toepasselijke technische reglement van de Vlaamse Nutsregulator de regels die zijn opgelegd in het kader van flexibele aansluitingsovereenkomsten aan de elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit bevat.

In het nieuwe punt 20° wordt bepaald dat de technische reglementen van de Vlaamse Nutsregulator de nadere regels voor de inhoud van de methodologie, vermeld in artikel 4.1.19/2, moeten bepalen. Het zijn de elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit die deze methodologie ontwikkelen, zoals bepaalt door het nieuw ingevoegde artikel 4.1.19/2, eerste lid, en de Vlaamse Nutsregulator kan hier dan nadere regels voor vastleggen. Deze wijziging houdt een verduidelijking van het Energiedecreet van 8 mei 2009 in.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Matthias DIEPENDAELE

De Vlaamse minister van Wonen, Energie en Klimaat, Toerisme en Jeugd,

Melissa DEPRAETERE

Bijlagen

- Omzetting Europese richtlijnen (verplicht)

-